

MILLIY TIKLANISH

23 (188)

2012 йил 13 июнь, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz

Тахририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

ЎҚИТУВЧИ одоби, маънавияти ва маданияти унинг устозига муносабатиди ҳам намоён бўлади. «Устоз-шогирд» аъёни борхот жамоада ўқитувчи келгуси ҳаётига ишонч билан меҳнат қилади.

ШАҲАРДАГИ "Юлдузча" номли 7-МТМ қошидаги соғломлаштириш оромгоҳидаги 190 нафар кичкин-тойлар учун ёз фаслининг ҳар бир кунини сермазмун ва таассуротларга бой ўтмоқда.

ЗАРАФШОН шаҳар ҳокимлиги ташаббуси билан "Мустақкам оила йили" ва 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунини муносабати билан "Болаларга беринг, дунёни" мавзусида катта байрам дастури ташкиллаштирилди.

4 ИЖТИМОЙ-СИЁСІЙ ҲАЁТ

6 ЖАРАЁН

8 КЎЗГУ

Оқсаройда қабул

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 12 июнь кунини Оқсаройда Америка Қўшма Штатлари Давлат котибининг биринчи ўринбосари Уильям Бернс қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистон ва АҚШнинг кўп қиррали ҳамкорлиги жадал ривожланиб, изчил мустақамлашиб бораётганини мамнуният билан таъкидлади.

Уильям Бернс, ўз навбатида, Президентимизга самимий қабул учун миннатдорлик билдириб, АҚШ раҳбарияти Ўзбекистон билан сиёсий, иқтисодий ва гуманитар соҳалардаги алоқаларни янада кенгайтиришдан манфаатдор эканини қайд этди.

Батафсил суҳбат чоғида ҳамкорликнинг ҳозирги ҳолати ва истиқболли йўналишлари, икки томонлама муносабатларга оид энг долзарб масалалар кўриб чиқилди.

Ўзбекистон билан АҚШ ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганидан буён ўтган 20 йил давомида томонлар ўзаро конструктив ҳамкорлик борасида салмоқли таърибга тўплагани таъкидланди. Ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатлар билан икки томонлама муносабатларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорликни фаол ривожлантириш имконини берадиган кенг қамровли ҳуқуқий асоси яратилди.

Икки мамлакат ташқи сиёсат маҳкамалари ўртасидаги мунтазам алоқалар, кенгайиб бораётган парламентлараро, давлат ва фуқаролик жамияти тузилмалари ўртасидаги кўп томонлама мулоқотлар ўзаро муносабатларни комплекс тарзда раванқ топтиришга хизмат қилмоқда.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда АҚШ сармояси иштирокида тузилган 240 корхона фаолият кўрсатмоқда. АҚШнинг 48 етакчи компанияси ваколатхоналари мамлакатимизда рўйхатдан ўтказилган. Учрашувда томонлар АҚШнинг қатор етакчи корпорацияларининг Ўзбекистон бозоридаги самарали фаолияти натижасида тўпланган таърибага таянган ҳолда, савдо-иқтисодий ва сармоявий ҳамкорликни янада ривожлантиришга, юқори технологияли қўшма лойиҳаларни амалга оширишга ёрдам кўрсатишга тайёр экани таъкидланди.

Суҳбат чоғида минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик, Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштиришга оид, шунингдек, томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

ЎзА

● КОНЦЕПЦИЯ: ЎЗМТДПНИНГ УСТУВОР ВАЗИФАЛАРИ

Депутатлик гуруҳлари:

Ташаббускорлик, масъулият ва амалий фаолият

ЖАМИЯТ ВА ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИГАН МЕЗОНДИР

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда демократик жамият қуришнинг муҳим шартини — кўппартиявийлик тизимини шакллантириш ва сиёсий партияларнинг ўз олдларига қўйган мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун мустақкам ҳуқуқий база ҳамда кенг имкониятлар яратилди. Хусусан, «Жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги, «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги, «Нодавлат нотижорат ташкилотлар тўғрисида»ги, «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги қонунлар ҳамда бир қатор бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Утган давр мобайнида сиёсий партияларнинг мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрни ва роли, қарорлар қабул қилишда партияларнинг нуктаи-назарига эътибор кучайди.

Айниқса, «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонуннинг қабул қилиниши сиёсий партиялар фаолиятини тубдан янгилаш ҳамда ваколат, имкониятларини ва масъулиятини янада оширишга, шунингдек, мамлакатимиз сиёсий тизимини ислоҳ ва модернизация қилишга қаратилганлиги билан жуда катта тарихий аҳамият касб этди. Бу ўзгариш ва янгиланишлар нафақат сиёсий тизимга, шунинг баробарида, мамлакат ҳаётининг барча соҳаларига салмоқли таъсири билан ҳам ажралиб туради.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг 2010 йил 12 ноябрь кунини бўлиб ўтган қўшма мажлисида илгари сурилган **«Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривож-**

лантириш Концепцияси» мамлакатимизда парламентаризм ва вакиллик органлари ҳамда сиёсий партиялар фаолияти ривожини тарихан янги босқичга кўтарди. Ушбу Концепция сиёсий партиялардан ўз фаолиятларини тубдан янгилашларини талаб қилади.

Бугундавр олдимизга қўйилган янги вазифалар нуктаи назаридан партия фаолиятини янада кучайтириш, сиёсий куч сифатида жамиятимизда мустақкам ўринга эга бўлиш учун партия қурилишини замонавий рельсга кўчириш, партия фракцияси ва депутатлик гуруҳлари ишларини янада жонлантириш, улар фаолиятини ташкил қилишнинг янада самарали усулларини топиш зарурати ҳам сезилмоқда. Мазкур вазифалардан келиб чиқиб Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси депутатлик бирлашмалари фаолиятини тубдан кучайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда.

2-бет

● ФРАКЦИЯ ҲАЁТИ

Давлат бюджетининг

2011 йил ҳамда 2012 йилнинг биринчи чорагидаги ижроси кўриб чиқилди

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияси йиғилишида **«Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2011 йил ва 2012 йил биринчи чорагидаги ижроси тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди.**

мамлакат ялпи ички маҳсулоти 8,3 фоиз, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 6,3 фоиз, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш 6,6 фоиз, қурилиш ишлари ҳажми 8,1 фоиз, чакана товар айланиши 16,4 фоиз ҳамда пуллик хизматлар ҳажми 16,1 фоиз ўсишига эришилди, - деди нотиқ. — Шунингдек, жорий йилга белгиланган устувор вазифаларнинг тизимли ижро этилиши натижасида 2012 йилнинг биринчи чорагида ҳам мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим ижобий ўзгаришлар таъминланди.

Унда Қонунчилик палатаси депутатлари, вазирилик ва идоралар раҳбарлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди. Мазкур масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Молия вазири ўринбосари М.Мирзаев ахборот берди.

— 2011 йил яқунларига кўра

2-бет

● ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

Бухоро туманидаги «Ёш пахтакор» болалар оромгоҳида карнай — сурнай садолари янграб, чорловчи — жарчиларнинг ҳайқирқилари боғга кириб келаётганлар эътиборини тортди. Йўлакнинг икки томонида миллий хунармандчилик расталари жойлашган. Уларда қадриятларимиз давомчиларининг қўл меҳнати билан яратилган турли хил маҳсулотлар намоиш этилмоқда.

“Миллий халқ ўйинлари”

БУХОРОДА АНА ШУНДАЙ НОМДА МИНТАҚАВИЙ ЁШЛАР ФЕСТИВАЛИ БЎЛИБ ЎТДИ

Одамлару одамлар! Ёшитмадим деманглари! Ёшитганлар жилманглари! Келинлару-келинлар! Югуринлар-елинлар! Қувнагани-келинлар! Ўйнагани келинлар! Сайлгоҳа келинлар! Бу ерда томошалар, ўйинлар, олишувлар,

беллашув, тортишувлар, курашув, “учрашув”лар бўлади...” Улар барчани Миллий халқ ўйинлари фестивал байрамига чорлашяпти. Меҳмонлар ва қатнашчилар тантанали равишда кутиб олинмоқда.

3-бет

● ТАЪЛИМ

«Устоз ва шогирд» анъанаси

ДАВОМИЙЛИГИДА ЎҚИТУВЧИ ШАХСИ ВА УНИНГ ЖАМИЯТДАГИ ЎРНИ

ЎҚИТУВЧИЛИК КАСБИ

Ҳар доим устоз, мураббий, ўқитувчи меҳнатига катта талаблар қўйилган. Чунки ушбу касб эгалари жамиятнинг келажаги ва ишончи бўлган ёш авлодни

тарбиялайди, уларни жамиятга муносиб инсон сифатида қамолга етказиши. Айниқса, мустақиллик йилларида ўқитувчи касбига алоҳида эътибор ва ўзгача ҳақли талаб кўрсатила бошлан-

ди. Устозлар меҳнатини қадрлаш янги босқичга кўтарилди. Ана шундай муносабат ва ғамхўрлик, албатта, ўқитувчи шахсига юксак вазифаларни қўяди, унинг доимо изланиш ва ривож-

ланишда бўлишини талаб этади. Шунинг учун ушбу касбни танлаётган ҳар бир ўқувчи уни қандай шарафли ва машаққатли меҳнат кутиб турганлигини билиши лозим.

Айрим тадқиқотчилар ўқитувчидан чуқур билим, юксак педагогик қобилият, нутқ маданияти, айниқса, нотиклик санъатини эгаллаш талаб этилишини уқтиришади. Ушбу фикрларга бемалол қўшилиш мумкин.

4-бет

● БПТ — БОШ ТАЯНЧИМИЗ

Жамоатчилик фикри

БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ФАОЛИЯТИ АСОСИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ

3-бет

“Milliy tiklanish” газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

ДЕПУТАТЛИК БИРЛАШМАЛАРИ

● КОНЦЕПЦИЯ: ЎЗМТДПНИНГ УСТУВОР ВАЗИФАЛАРИ

Депутатлик гуруҳлари:

Ташаббускорлик, масъулият ва амалий фаолият

ЖАМИЯТ ВА ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИГАН МЕЗОНДИР

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Хусусан, партиямиз ҳаётида халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги депутатлик гуруҳлари фаолияти ҳам муҳим аҳамият касб этади. Шу боис, ЎЗМТДП Марказий Кенгаши партия электорати манфаатларидан келиб чиқиб депутатлик гуруҳлари олдида бир қатор вазифаларни қўйди.

Биринчидан, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги партия депутатлик гуруҳлари томонидан партия дастурий го-максадлари ва сайловолди Платформасида белгиланган вазифалар ижросини таъминлашда ташаббускорликни кучайтиришлари зарур.

Иккинчидан, маҳаллий Кенгашлардаги партия депутатлик гуруҳлари билан партиямизнинг ҳудудий ва маҳаллий ташкилотлари ўртасидаги ўзаро алоқа ва ҳамкорликни янада кучайтириш ҳамда мустаҳкамлаш фаолиятимизнинг асосий йўналишларидан биридир.

Учинчидан, партия Марказий Кенгаши депутатлик гуруҳлари ишини тубдан кучайтириш мақсадида ҳамда электорат манфаатлари ва партиямиз го-яларидан келиб чиқиб «Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий Дастури»нинг ижроси ҳолатини ўрганиш» «Миллий ҳунармандчиликни ри-

манларида бажарилиши тўғрисидаги масалани тилга олиб ўтиш мумкин. Мазкур масала юзасидан партиянинг Самарқанд вилоят Кенгашидаги депутатлик гуруҳи томонидан юқорида номлари кўрсатилган туманлардаги тиббий масканлар, қишлоқ врачлик пунктлари фаолияти атрофлича ўрганилиб, навбатдаги сессияга тегишли ҳужжатлар тайёрланган. Шунингдек, мазкур депутатлик гуруҳи томонидан Самарқанд шаҳридаги «Чўпон ота» мақбарасида ҳомийлик маблағлари асосида ҳашар йўли билан кенг миқёсдаги қурилиш ва таъмирлаш ишлари амалга оширилиб, ушбу тарихий обидатрофига 100 дан зиёд дарахт кўчатлари ўтказилган ва кенг ободонлаштириш ишлари амалга оширилган.

Партия сайловолди Платформасида белгиланганидек, маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни қўллаб-қувватлаш, ҳунармандлар, халқ усталари фаолиятига алоҳида эътибор берган ҳолда уларни қўшимча равишда рағбатлантириш мақсадида партия депутатлик гуруҳлари томонидан амалга оширилган ишлар эътиборга моликдир. Хусусан, халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгашидаги партия депутатлик гуруҳи аъзолари томонидан миллий ҳунармандчилигимизнинг бир қатор ноёб турлари бўйича ўқув курслари ташкил қилинди.

Миллий ҳунармандчиликни янада ривожлантириш, ёшларни миллий қадриятларимиз руҳида тарбиялаш, уларга касб-ҳунар ўргатиш аъналарини давом эттириш мақсадида Уюшмада ҳозирги кунда 520 та «устоз-шогирд» мактаблари фаолият юритмоқда. Бу мактабларда 2600 нафар шогирдларга ҳунар сирлари ўргатилмоқда. Амалга оширилган ишлар билан бир қаторда ечимини кутаётган баъзи бир муаммолар ҳам мавжудлигини таъкидлаб, қуйидаги масалаларга эътибор қаратиш тасвია этилади.

вожлантириш борасида қабул қилинган қонунлар, Президент фармонлари ва ҳукумат қарорларининг жойлардаги ижроси ҳолатини ўрганиш» ва «Худудда туризмни ривожлантириш: муаммо ва ечимлар» мавзусини халқ депутатлари маҳаллий кенгашлар сессияларида ташаббус-масала сифатида олиб чиқишни тасвია қилди ва ушбу масалани барча халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларида муҳокама қилинишига эришишимиз лозим.

Юқорида келтирилган масалаларга тўхталганидан бўлсак, шунинг таъкидлаш жоизки, ҳар бир сиёсий партиянинг муайян даврдаги иш фаолиятининг пировад натижаси, аввало, бўлиб ўтган сайловларда ушбу партия номзодларига овоз берган электорат манфаатларига нечоғлик хизмат қилганлиги билан ўлчанган. Шунини инобатга олган ҳолда айтиш мумкинки, бугунги кунда партиямиздан халқ депутатлари маҳаллий кенгашларга сайланган 1000 нафарга яқин депутатларнинг фаолияти нафақат партия электорати ва партиямиз аъзолари, балки бутун мамлакатимиз жамоатчилиги эътиборида турганлигини алоҳида эътироф этиш зарур.

Бу борада партия депутатлик гуруҳлари томонидан муайян ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Самарқанд вилоят Кенгашининг навбатдаги сессияси кун тартибига киритилаётган Ўзбекистон Республикасининг Президентининг «Соғлиқни сақлаш тизимини ислох қилишни янада чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорининг Нар-пай, Пайарик ва Қўшабот ту-

Мазкур ўқув курсларида 200 нафардан ортиқ хотин-қизларга миллий ҳунармандчилигимизга оид бир неча турдаги ҳунарлар ўргатилди ҳамда уларнинг ушбу ҳунар турлари бўйича фаолиятларини бошлашлари ва давом эттиришлари учун амалий қўмак берилди.

Наманган шаҳрида миллий ҳунармандчилик билан шуғулланаётган қадриятларимиз давомчиларига бозор ҳудудларида зарур шaroитлар яратиб бериш бўйича жорий йил май ойида халқ депутатлари Наманган вилоят Кенгашидаги депутатлик гуруҳимиз томонидан вилоят Кенгаши сессиясига алоҳида масала киритилди ва ушбу масаланинг тегишли ташкилотлар томонидан ижро этилиши таъминланди.

Маҳаллий ишлаб чиқарувчилар фаолиятини кредитлаштириш ҳажминини ошириш, аниқ мақсадларга йўналтирилган инвестициялар олиб кириш, бошланғич сармояларни шакллантириш, ўртача ва узоқ муддатли кредитларни ишлаб чиқариш технологиясини янгилаш ҳамда модернизациялаш мақсадларига йўналтириш бўйича халқ депутатлари Андижон вилоят Кенгаши сессияси кун тартибига муҳокама қилиш учун ЎЗМТДП депутатлик гуруҳи аъзоси томонидан масала киритилди ҳамда тегишли таклиф ва мулоҳазалар ишлаб чиқилди.

2012 йил — «Мустаҳкам оила йили» деб эълон қилиниши муносабати билан партия ташкилотлари, шу жумладан, партия депутатлик гуруҳлари томонидан ҳам бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, жорий йилнинг 21 апрель куни

Наманган вилояти Мингбулок туманида «Оилавий тадбиркорлик ва ҳунармандчиликнинг бандлик муаммосини ҳал қилишдаги ўрни» мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Тадбирда Халқ депутатлари Мингбулок туман Кенгаши депутатлик гуруҳи аъзолари иштирок этишиб, оилавий тадбиркорликни ташкил этишда юзага келаётган муаммолар, уларни бартараф этиш бўйича ўзлари-нинг таклифларини беришди.

Шу билан бирга, партия депутатлик гуруҳлари томонидан таъминлаш мақсади ва вазифаси эса, биринчидан, фуқароларни қонунларга итоаткорлик руҳида тарбиялашга, ҳар бир шахсда қонунга ҳурмат туйғусини шакллантиришни таъминлашга қўмаклашишдан иборат. Иккинчидан, аҳолининг турли ижтимоий гуруҳларига тегишли таклифларини беришди.

Юқорида таъкидланган асосий масалалардан иккинчиси га тўхталганидан бўлсак, маҳаллий Кенгашлардаги партия депутатлик бирлашмалари билан партиямизнинг ҳудудий ва маҳаллий ташкилотлари ўртасидаги доимий ўзаро алоқа ва ҳамкорликнинг мавжудлиги партиямизнинг умумий фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади. Бу борадаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва унинг самарасини ошириш мақсадида, шунингдек, депутатлик гуруҳларига амалий ёрдам бериш мақсадида партия Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси томонидан барча ҳудудий партия ташкилотлари учун депутатлик гуруҳлари орқали электорат манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган меъёрий-усlubий ҳужжатлар ва ташкилий-усlubий материаллар мажмуаси тайёрланди. Унда партиянинг дастурий мақсадлари ва Платформасидан келиб чиқувчи ҳамда партия ижтимоий қатлами ҳаётига дахлдор асосий масалалар қамраб олинган.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, Қорақалпоғистон Республикаси ва Навоий вилояти партия ташкилотлари билан ушбу ҳудудлардаги депутатлик гуруҳлари ўртасида мустаҳкам алоқа йўлга қўйилган ҳамда депутатлик гуруҳлари фаолиятига партия ташкилотлари томонидан алоҳида эътибор қаратилмоқда. Лекин, Жиззах ва Фарғона вилоятларида бу борадаги амалий ишлар қўлама кўнгилдагидек эмас. Депутатлик гуруҳларимиз аъзоларининг айримларида ҳамон юқоридан буйруқ кутиш ва ўзи-буларчилик кайфияти ҳукмрон. Уларга ташаббускорлик, электорат манфаатлари учун фидойиллик, партия ишига чин дилдан ёндашиш сингари хусусиятлар етишмаяпти. Аслида депутатларимиз сессияларда партия дастурий мақсадларидан, партия ижтимоий қатлами манфаатларидан келиб чиқиб ва қолаверса, ҳудудлардаги тегишли ижтимоий-иқтисодий муаммолар юзасидан ҳокимларнинг олдида аниқ таклифлар ва масалаларни қўйишлари лозим. Бироқ, Фарғона вилояти Ёзёвон тумани, Қувасой шаҳри, Наманган вилояти Учқўрғон тумани, Сирдарё вилояти Ширин шаҳри, Бобўтов тумани ва Жиззах вилоятининг айрим туманларидаги депутатлик гуруҳларида ташаббускорлик, масъулият ва партия го-яларига содиқлик етишмаяпти.

Юқорида тилга олинган учинчи вазифа ҳақида гапирганда қуйидагиларга эътибор қаратиш зарур. Маълумки, мамлакатимизда ҳуқуқий таълим ва маърифатни, жамиятда ҳуқуқий билан тарбиялаш, уларга касб-ҳунар ўргатиш аъналарини давом эттириш мақсадида Уюшмада ҳозирги кунда 520 та «устоз-шогирд» мактаблари фаолият юритмоқда. Бу мактабларда 2600 нафар шогирдларга ҳунар сирлари ўргатилмоқда. Депутатлик гуруҳларимиз томонидан илгари сурилаётган учинчи ташаббус эса туризм масаласи билан боғлиқ. Бугунги кунда туризм юқори даромадли тармоқлараро мажмуа ҳисобланиб, жаҳон иқтисодиётининг асосий соҳаларидан бири сифатида эътироф этилмоқда. Мазкур жараён аҳолининг бандлигини, ижтимоий

лиси Қарори билан тасдиқланган «Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Миллий Дастури» қабул қилинди. Бу ташаббуснинг мақсади ва вазифаси эса, биринчидан, фуқароларни қонунларга итоаткорлик руҳида тарбиялашга, ҳар бир шахсда қонунга ҳурмат туйғусини шакллантиришни таъминлашга қўмаклашишдан иборат. Иккинчидан, аҳолининг турли ижтимоий гуруҳларига тегишли таклифларини беришди. Юқорида таъкидланган асосидаги юридик маслаҳатхоналар фаолиятини янада жонлантириш. Учинчидан, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини янада оширишга қўмаклашиш. Тўртинчидан, таълим муассасаларида ҳуқуқбузарлик, қоидабузарлик, ичкиликбозлик, гиёҳвандлик ва бошқа жиноий ҳодисаларнинг олдини олиш бўйича махсус дастур, иш режалари тузиш ва уларни амалга оширишга қўмаклашиш ҳамда кутубхоналарни ҳуқуқий таълим тарбияга оид адабиётлар билан бойитиш ва ҳуқуқий таълим-тарбия бўйича амалга ошириладиган ишлар самарадорлигига эришиш.

Энди иккинчи ташаббуснинг асосий йўналишларига эътибор қаратасак. Партиямизнинг асосий ижтимоий қатлами бўлган ва биз яқин ҳамкорликда ишлаётган Ўзбекистон Республикаси халқ усталари,

Маърифий туризм, спорт туризми (масалан, тоғ чанги спорти), экотуризм, экстремал туризм, дам олиш туризми (жумладан, миллий хусусиятларни ўзига сингдирган дам олиш, ўтовларда яшаш, туяларда экскурсиялар ташкил этиш, миллий-маданий фестивалларда иштирок этиш, соғломлаштириш (спорт, даволаниш, шифобахш сувлар, туз ва қум ванналари) ва бошқа туристик турларга алоҳида эътибор қаратиш керак бўлади.

ҳунармандлари, мусаввирлари «Хунарманд» уюшмаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1997 йил 31 март-даги «Халқ бадиий ҳунармандчиликлари ва амалий санъатини ривожлантиришни давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони асосан ташкил этилганлигини жамоатчилигимиз яхши билади. Ушбу Фармонга асосан ҳунармандлар қатъий белгиланган солиқ ва божхона тўловларидан озод этилганлар. Шунингдек, 2005 йил 28 мартда, 2008 йил 1 апрелда, 2010 йил 30 мартда, 2011 йил 30 декабрда шу мазмундаги Президент Фармонлари қабул қилиниб, ҳунармандлар 2014 йил 1 январга қадар имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

2010 йилда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси «Хунарманд» уюшмаси билан ҳамкорлик Меморандумини имзолади. Ҳозирда 1032 нафар ҳунарманд партиямиз аъзоси.

Миллий ҳунармандчиликни янада ривожлантириш, ёшларни миллий қадриятларимиз руҳида тарбиялаш, уларга касб-ҳунар ўргатиш аъналарини давом эттириш мақсадида Уюшмада ҳозирги кунда 520 та «устоз-шогирд» мактаблари фаолият юритмоқда. Бу мактабларда 2600 нафар шогирдларга ҳунар сирлари ўргатилмоқда.

Депутатлик гуруҳларимиз томонидан илгари сурилаётган учинчи ташаббус эса туризм масаласи билан боғлиқ. Бугунги кунда туризм юқори даромадли тармоқлараро мажмуа ҳисобланиб, жаҳон иқтисодиётининг асосий соҳаларидан бири сифатида эътироф этилмоқда. Мазкур жараён аҳолининг бандлигини, ижтимоий

фаровонлики ва одамларнинг яшаш даражасини янада яхшилашга, шунингдек, давлатлар ва минтақаларнинг иқтисодий бирлиги ҳамда маданий турли туманлигига хизмат қилади.

2011 йилда туризм соҳасини ривожлантириш чора-тадбирларини амалга ошириш, кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш, янги туристик маҳсулотларни барпо этиш, шу билан бирга жойларда туризм инфратузилмасини ривожлантириш борасида фаоллик кузатилмоқда. Туристик хизмат кўрсатиш суръати 27 фоизга, туристларга хизмат кўрсатиш ҳажми 6,6 фоизга ошди. Ушбу даврда туристик экспорт хизматлари ҳажми 2010 йилнинг шу даврига нисбатан 29,9 фоизга ошиб, ялпи ички маҳсулотдаги улуши икки баробардан ортиқ ўсди ва 1,8 фоизни ташкил этди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Президиуми мажлисида ҳукумат томонидан минтақаларда туризмни ривожлантириш бўйича мақсадли Дастурлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилиб, ҳозирги кунга келиб Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича 2011-2012 йилларга мўлжалланган мақсадли дастурлар ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда.

Қўрилаётган чораларга қарамадан соҳада ҳали ечимини кутаётган ва фойдаланилмаётган имкониятлар мавжуд. Партиямиз депутатлик гуруҳлари ташаббусидан мақсад — минтақалардаги барча маданий-тарихий мерос объектлари, табиий ўлкашунослик, миллий қўриқхона ҳудудларининг ягона маълумотлар базасини яратиш, ҳудудлар имкониятларидан келиб чиқиб туристик турларни кенгайтириш, туризм соҳасига хусусий сармояларни жалб қилишга қулай шaroитлар яратиш, хусусий бизнес сармоялари ва инвес-

● ФРАКЦИЯ ХАЁТИ

Давлат бюджетининг

2011 йил ҳамда 2012 йилнинг биринчи чорагидаги ижроси кўриб чиқилди

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Жумладан, ялпи ички маҳсулот ҳажми 7,5 фоиз, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 6,0 фоиз, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштириш 6,1 фоиз, қурилиш ишлари ҳажми 6,6 фоиз ҳамда хизмат кўрсатиш ҳажми 12,5 фоизга ўсди.

Ички талабни янада рағбатлантириш ва аҳолининг харид имкониятларини ошириш бўйича кўрилган чора-тадбирлар натижасида эса чакана товар айланмаси 11 фоиз, пуллик хизматлар 20,1 фоиз, аҳолининг умумий даромадлари 26,2 фоиз ўсишига имкон яратилди.

Йиғилишда ҳисобот даврида айрим бюджет муассасаларида маблағларнинг мақсадсиз сарфланишига, уларнинг ноқонуний ишлатилиши билан боғлиқ молиявий қонунбузарликларга йўл қўйилаётганлиги, шунинг-

дек, айрим тармоқларда тўлов интизомига риоя этилмаётганлиги оқибатида дебиторлик ва кредиторлик, айниқса, бюджет олдидаги боқиманда қарздорликларнинг мавжуд бўлаётганлиги депутатларнинг танқидий эътирозларига сабаб бўлди.

Фракция аъзолари давлат бюджетининг ҳисобот давридаги ижросига ЎЗМТДП сайловолди Платформасида белгиланган мақсад-муддаолар юзасидан ёндашдилар. Жумладан, таълим соҳасини янада тараққий эттириш учун, биринчи навбатда, соҳанинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, янги ўқув масканларини бунёд этиш ва уларни илғор, замонавий воситалар билан жиҳозлаш сингари масалалар депутатларнинг диққат марказида бўлди.

Йиғилишда кўрилган масалалар юзасидан фракция нуктаи назари ишлаб чиқилиб, тегишли қарор қабул қилинди.

Олимжон ОҚИЛОВ, ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

— Мамлакатимизни иқтисодий ривожлантиришнинг қабул қилинган модели ва унинг тамойиллари асосида ишлаб чиқилиш, чуқур ва ҳар томонлама йўланган мамлакатни ислох қилиш ва модернизациялашнинг тадрижий дастури босқичма-босқич амалга оширилган. Бу ўз навбатида жаҳон иқтисодиётида кузатилмаётган ўзгаришлар, авваламбор, турли салбий тенденцияларга қарамай мамлакатимизда иқтисодий ўсишнинг барқарор юқори суръатлари ва унинг макроеқтисодий мўвозанати ялпи ички маҳсулотнинг 2011 йилда 8,3 фоизга, 2012 йилнинг 1 чорагида 7,5 фоизга ўсишини, шунингдек, Давлат бюджети ЯИМ нисбатан тегишчанча 0,4 фоиз ва 0,2 фоизга профицит билан ижро этилишини таъминлади.

Давлат бюджетининг 2011 йил ҳамда 2012 йилнинг биринчи чорагидаги ижросини кўриб чиқишда ЎЗМТДП дастурий мақсадларидан келиб чиқиб, ҳўжалик бошқаруви органлари ҳокимликлар билан ҳамкорликда маҳаллий ишлаб чиқарувчилар, оилавий тадбиркорлар ва ҳунармандларга солиқ ва бошқа тўловлар ҳисобига қолаётган маблағлардан мақсадли ҳамда самарали фойдаланишларини, уларни замонавий технологияларни жалб қилишга, маҳсулот сифатини оширишга ва ишловчиларни қўшимча рағбатлантиришга сарфланишини таъминлашга эътибор қаратдик.

Илҳом АБДУЛЛАЕВ, ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

— Давлатимиз раҳбарининг «Олий таълим муассасалари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига асосан Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 2011-2016 йилларда Олий таълим муассасалари моддий-техника базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш Дастурини амалга ошириш доирасида 2012 йилда олий таълим муассасаларининг ўқув-лаборатория корпуслари, спорт заллари, талабалар турар жойларини қуриш, реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш харажатларини молиялаштиришга Давлат бюджети ҳисобидан 70,0 млрд. сўм йўналтирилиши кўзда тутилмоқда. Унинг ижросини таъминлашда мутасадди вазирлик ва идоралар таълим сифатини янада ошириш мақсадида соҳа ходимларини моддий рағбатлантириш борасида яратилган ўзига хос тизимнинг тўлақонли ишлашини ҳамда бюджетдан ажратиладиган маблағларнинг ҳар бир сўмини мақсадли ва самарали сарфланишига эътибор аватишлари зарур.

Камолитдин ҲОТАМОВ, «Milliy tiklanish» мухбири

Ахтам ТУРСУНОВ, ЎЗМТДП МК Ижроия Қўмитаси раиси

Жамоатчилик фикри

БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ФАОЛИЯТИ АСОСИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ

Жалакудук тумани меҳнатсевар халқи, соя-салқин болари, хушманзара жойлари билан азалдан вилоятда кўзга кўринган ҳудуд саналади. Туманда 163 минг 211 нафар аҳоли истиқомат қилади. Туманинг “Ойим”, “Беҳшол” ва “Тешиктош” каби қишлоқлари нафақат вилоятда, балки водийда ҳам машҳур. Шунингдек, туманда миллий хунармандчиликнинг бешикчилиги, каштачилик, касаначилик, дўппидўзлик ва ёғоч ўйна-корлик йўналишлари кенг ривожланган.

Бу ишларда ҳудуд зиёлилари, ташкилот ва корхоналар билан биргаликда сиёсий партиялар ҳам-жихатликда фаолият кўрсатмоқда. Халқ депутатлари туман Кенгашига ЎзМТДПдан сайланган 5 нафар депутат ҳамда 27 та бошланғич партия ташкилоти атрофига бирлашган партия аъзолари ҳам мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларда фаол иштирок этишга интиломоқда. “Беҳшол” қишлоқ фуқаролар йиғини қошида тузилган бошланғич партия ташкилоти ана шундай эзгу мақсадлар йўлида партия дастурий мақсадлари ва сайловолди Платформасида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда фаолият кўрсатаётган куйи бўғинлардан бири саналади.

— 50 нафар партия аъзосини жипслаштирган БПТ ЎзМТДП мақсад ва ғояларини кенг жамоатчилик орасида тарғиб қилишда маҳалла фаоллари билан ҳамкорликда иш олиб бормоқда, — дейди “Беҳшол” БПТ етакчиси Ерқини Асранова. — Шу боис куйи бўғин томонидан ташкил этилаётган ташкилий-партиявий, маданий-маърифий тадбирларда қишлоқ аҳолиси фаол иштирок этишга ҳаракат қиладилар. Жумладан, юртимизда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотлар, қабул қилинаётган қонунлар, ҳукумат қарорлари ва Президент асарлари мазмун-моҳияти ҳамда жойлардаги ижросига бағишланган тадбирлар улар қизиқишига сабаб бўлмоқда.

— ЎзМТДП дастури ва сайловолди Платформасида белгиланган эзгу мақсад ва ғоялар мени партияга аъзо бўлишга ундади, — дейди ЎзМТДП аъзоси Лола-хон Исроилова. — Хусусан, партия Уставида белгиланган: “Ўз сафида юртинг ватанпарварларини бирлаштириш, уларнинг интеллектуал ва иқидий салоҳиятини Ўзбекистон манфаатлари ҳамда унинг халқаро обрў-эътиборини ошириш йўлида сафарбар этиш...” каби жумлалар мамлакатимизда амалга оширилаётган изчил ислохотларда партиянинг ҳар бир аъзосини фаол иштирок этишга давват этади.

Бошланғич партия ташкилоти жорий “Мустаҳкам оила йили” давлат Дастури ижроси юзасидан ҳам партия мақсад ва ғояларидан келиб чиққан ҳолда оилани ҳуқуқий ижтимоий, иқтисодий, маънавий, ахлоқий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, — мустаҳкам оила вужудга келиши учун оила маънавиятини юксалтириш, ёш оилаларга ҳар томонлама қўмаклашишга алоҳида эътибор қаратган. Жумладан, куйи бўғин аъзолари ташкилот қoшида ахборот-ресурс марказини ташкил этган. Ундан ҳозирги кунда 1 минг 200 дан зиёд турли бадий ва илмий китоблар ўрин олган. Кутубхонадан бутун қишлоқ аҳли фойдаланмоқда. Шунингдек, куйи бўғин қошида “Оила суҳбати” номли тўғарак ташкил этилган.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, халқимизнинг ўзига хос умрбоқий қадриятларига ҳурмат билан қараш, ҳаёт тарзимизни шу асосда ташкил этиш, аввало, ўзлгимизнинг намоён этади. Қолаверса, миллатимиз урф-одат ва анъаналари, асосан, оила муҳитида шаклланади ва сайқалланади. “Оила суҳбати” да маҳаллада истикомат қилаётган намунали оилалар ҳаёт тарзи оммалаштирилади. Бу эса ўз навбатида ёшларни Ватанини севish, у билан фахрланиш, халқимизнинг азалий қадрият, анъана ва урф-одатлари асраш, ҳимоя қилиш руҳида тарбиялашга қўмаклашиши шубҳасиз. Бир сўз билан айтганда, мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий, маданий ва сиёсий ҳаётида тобора чуқурлашиб бораётган ислохотлар бошланғич партия ташкилотларидан фаоллик ва ташаббускорлик талаб этади.

Умидда ЙЎЛЧИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Истиқлол йилларида юртимизда иқтисодий соҳани ривожлантириш, аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, фуқаролар турмуш фаровонлигини ошириш борасида кенг кўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. Шунингдек, жамият ҳаётини янада демократлаштириш ва мамлакатни модернизация қилиш ҳамда ислох этиш йўналишида ҳам салмоқли қадамлар ташланди.

Таъкидлаш жоизки, парламент палаталари қўшма мажлисида илгари сурилган Концепция ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва фуқаролик жамияти барпо этишда янги уфқларни очиб берди. Мазкур даврда, яъни фуқаролик жамияти шаклланиши ва босқичма-босқич амалга оширилаётган сиёсий ислохотлар жараёнида сиёсий партиялар, айниқса, маҳаллий Кенгашларга сайланган депутатларнинг ўрни ва роли алоҳида аҳамиятга эга. Чунки, уларга маҳаллий кенгашлар сессияларида ҳудудларда амалга оширилаётган иқтисодий-ижтимоий ислохотлар янада кучайтириш юзасидан ташаббуслар билан чиқиш, ўз электорати манфаат-

● ПАРТИЯЛАРАО МУНОЗАРА

Ислохотлар изчиллиги

ФАОЛЛИК ВА ТАШАББУСКОРЛИКНИ ТАЛАБ ЭТАДИ

ларига дахлдор масалаларга маҳаллий ҳокимият эътиборини қаратиш учун етарли имкониятлар яратилган.

Шу ўринда ҳақли савол туғилади: халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги депутатлар мамлакатимиз тараққиёти ва халқ фаровонлигини таъминлашда яратилаётган имкониятлардан қай даражада фойдаланмоқда? Улар ўз электорати манфаатларини таъминлашга қаратилган қандай масалаларда қай даражада ташаббускорлик кўрсатмоқда? Бу каби саволларга жавоб топиш мақсадида Косон туман Кенгашидаги депутатлар фаолияти, улар томонидан амалга оширилаётган ишлар билан танишдик.

Бугунги кунда Косон туманида 250 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Худуддаги фуқаролар асосан деҳқончилик ва чорвачилик билан шугулланади. Юртимизнинг барча гўшаларида бўлгани каби мазкур туманда ҳам фуқаролар яшаш шароити тобора яхшиланиб, эртанги кунга бўлган ишончи ортиб бормоқда. Халқ депутатлари Косон туман кенгашига ЎзХДПдан 17 нафар депутат сайланган. Бу барча депутатларнинг ярмидан кўпи

дегани. Ҳозирги кунгача туман Кенгашининг 13 та сессияси бўлиб ўтган. Йиғилишларда ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш ва аҳолини иш билан таъминлашга оид қатор муҳим масалалар муҳокама этилиб, тегишли қарорлар қабул қилинган. Таҳлиллар шуни кўрсатдики, мазкур қарорларни ишлаб чиқишда партия депутатлик гуруҳининг иштироки ЎзХДП талабларига жавоб бермайдми. Ушбу туман ҳокими ҳам ЎзХДП депутатлик гуруҳи аъзоси.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, ЎзХДП вакиллари туман микёсида олиб борилаётган кенг кўламли ишларда широк нукта назаридан қарайди ва партия электорати манфаатларини ҳимоя қилиш ўрнига “сен менга тегма, мен сенга тегмайман” қабилида иш қўришни афзал билишмоқда. Айниқса, партиянинг дастурий мақсадларига мос ижтимоий лойиҳаларни амалга ошириш борасида амаллий ташаббуслар сезилмаяпти. Худди шундай ҳолатни халқ депутатлари Қамаш туман Кенгашига ЎзХДПдан сайланган 11 нафар депутат мисолида ҳам кўриш мум-

кин. Мазкур туман ҳокими ҳам туман кенгаши депутатлигига ЎзХДПдан сайланган. Кузатувлар ЎзХДП депутат-

лик гуруҳи томонидан халқ депутатлари туман кенгашининг ҳам 2011 йил, ҳам 2012 йилги сессияларида бирорта масала киритмаганлигини кўрсатмоқда. Ваҳоланки, партия сайловолди Ҳаракат дастурида илгари сурилган вазифалар ижросини таъминлаш нуктаи назаридан ўтган йил Қамаш туманида мева-сабзавот, сут ва гўштни қайта ишлаш корхоналарини қўпайтириш ҳисобига қишлоқ аҳолисининг бандлик даражасини ошириш, жорий йилга қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича мўлжалланган лойиҳаларнинг бажарилишини ўрганиб, соҳадаги мавжуд камчиликларни туман Кенгаши сессиясида муҳокама этиш белгиланганди.

Мазкур масалалар ижроси, уларнинг ечими борасидаги ишлар ҳамон ЎзХДП депутатлик гуруҳи вакилларининг диққат-эътиборидан четда қолиб кетмоқда.

Косон туман Кенгашида ҳам, Қамаш туман Кенгашида ҳам ЎзМТДПнинг 6 нафардан иборат депутатлик гуруҳлари мавжуд. Лекин партиямиздан сайланган депутатлар ҳам электорат манфаатларига мос ташаббуслар билан чиқишда оқсоқлик қилиш-

моқда. Бу борада партия Марказий Кенгаши томонидан қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлашда уларда изчиллик етишмаяпти.

Маълумки, сайловчилар сиёсий партиялар фаолиятига биринчи навбатда депутатларнинг ишчанлик, ташаббускорлик ва эл-юрт қорига камарбасталик хислатларига қараб баҳо беради. Шу боис халқ депутатлари маҳаллий кенгашларга сайланган депутатларнинг фаоллигини ошириш, доимий комиссия ва сессияларда тақлифлар билан чиқишга эришиш бугунги куннинг энг долзарб вазифаларидан бирига айланиши лозим.

Қамолитдин ҲОТАМОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

● ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

“Миллий халқ ўйинлари”

БУХОРОДА АНА ШУНДАЙ НОМДА МИНТАҚАВИЙ ЁШЛАР ФЕСТИВАЛИ БЎЛИБ ЎТДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Дарҳақиқат, Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Марказий Кенгаши, “Ёшлар қаноти” ҳамда партиянинг Бухоро вилоят Кенгаши билан ҳамкорликда ўтказилган “Миллий халқ ўйинлари” минтақавий ёшлар фестивали ана шундай кўтаринки руҳда бўшланди.

Тадбирни очган партия вилоят Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Т.Усмонов ЎзМТДП дастурий мақсадлари ва сайловолди Платформасида ёшларни ҳар томонлама баркамол қилиб вояга етказишга қўмаклашиш борасидаги вазифаларга эътибор қаратди.

— Ёш авлодни жисмонан соғлом, маънан етук инсон қилиб вояга етказиш, уларнинг бахту саодати, фаровон келажагини яратишга қўмаклашиш олдимизда турган энг муҳим вазифалардан биридир. Бугунги кунда вилоятдаги ЎзМТДП аъзоларининг 62 фоиздан ортигини 30 ёшгача бўлганлар ташкил этади. Партиямиз томонидан ёшлар иштирокида қатор тарғибот тадбирлари ташкил этилмоқда. Ўйлайманки, халқимизнинг ўзига хос миллий қадрият, анъана ва урф-одатлари ҳамда удуларини тарғиб қилишга йўналтирилган ушбу минтақавий фестиваль ёшларимизда миллий гуруҳнинг шаклланишига хизмат қилади.

Фестивалда иштирокчилар мамлакатимизда мустақиллик йилларида ёшларга яратилган шарт-шароит ва имкониятлар, баркамол авлод тарбиясида ота-боболаримизнинг бой тарихий, маънавий меросининг ўрни ва аҳамияти ҳамда ЎзМТДП томонидан ёшларга берилётган эътибор хусусида сўз юритдилар.

Фестивалда Бухоро, Самарқанд ва Навоий вилоятлари вакилларининг “Ягонасан, муқаддас Ватан” ва “Янги авлод” Республика кўрик-танловларининг вилоят ҳамда республика босқичи ғолиблари, фольклор этнографик ансамбллари, “Ниҳол” Давлат

мукофоти совриндорлари чиқишлари, миллий ва замонавий усулда тикланган либослар намойиши, ёш бадий гимнастикачиларнинг бетақдор ҳаракатлари иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Тадбир доирасида туман ёшлари “Минди”, “Тош кўтариш”, “Арқон тортиш”, “Елкада кураш” ва “Уриб қочар” каби халқ миллий ўйинлари асосида ўзаро беллашдилар. Мусобақа ғолиблари партия вилоят Кенгаши томонидан диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Мавжуда РАЖАБОВА,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:

— Дарҳақиқат, халқимизнинг бой маънавий, маданий меросини ўрганиш, асраш, ривожлантириш ва келгуси авлодларга беками кўст етказиш ЎзМТДПнинг асосий мақсад ва вазифаларидан бири саналади. Шу боис жойлардаги ҳудудий партия ташкилотлари томонидан ёшларимизда миллий қадрият, анъана ва урф-одатларимизга ҳурмат туйғусини шакллантириш, халқ ўйинлари ҳамда маросимлари мазмун-моҳиятини янада чуқур сингдириш борасида мунтазам тарғибот тадбирлари, кўрик-танлов ва фестиваллар ўтказиб келинмоқда. Мазкур фестиваль ҳам ана шундай мақсадларга қаратилганлиги билан аҳамиятлидир.

Анвар МИРЗАЕВ,
ЎзМТДП Самарқанд вилоят Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси:

— Ўзбек халқи асрлар давомида шаклланган қадимий ва бой миллий қадриятлари билан ҳар қанча фахрланса арзийди. Масалан, мустақиллик шарофати билан миллий спорт турларимиздан бири — ўзбек кураши бугун жаҳон бўйлаб кенг ёйилмоқда. Қолаверса таъкидлаш жоизки, миллий қадриятларимизни ўзда акс эттирган халқ ўйинларини ривожлантириш, ҳар томонлама қўллаб-қувват-

лаш ҳамда ёшларни кенг жалб қилиш ЎзМТДПнинг дастурий вазифалари сирасига қиради. Мазкур тадбир воситасида улғайиб келаётган ёш авлодга миллатимизнинг ўзига хос анъаналарини ўргатиш, оммалаштириш ҳамда партия ҳудудий ташкилотлари ўртасида ўзаро тажриба алмашиш имконияти вужудга келди. Бу, албатта, ўзининг ижобий самарасини беради.

Дилшода ВОХИДОВА,
ЎзМТДП Навоий вилояти Кенгаши “Ёшлар қаноти” етакчиси:

— “Миллий халқ ўйинлари” фестивали бизга жуда ҳам манзур бўлди. Шундай аjoyиб миллий ўйинларимиз тенгқурларимиз томонидан маҳорат билан ижро этилаётгани кишини янада қувонтиради. Шунингдек, фестиваль доирасида вилоятимизнинг бир гуруҳ иқтидорли ёшлари ўз санъатларини намойиш этдилар. Бошқа ҳудудларнинг ўзига хос миллий анъана ва қадриятлари билан яқиндан танишдик. Тадбир орқали қўллаб-дўстлар орттирдик, аждодларимизнинг маънавий мероси ҳақидаги билимларимизни янада бойитиб олдик.

Дилфуза ЯХЯЕВА,
ЎзМТДП Бухоро вилоят Кенгаши Ижроия қўмитаси ёшлар масалалари бўйича етакчи мутахассиси:

— Фестивалдан қўзланган асосий мақсад партия мафқураси ва ғоясини кенг тарғиб қилишдир. Унинг воситасида иқтидорли, ташаббускор ва етакчилик қобилиятига эга йигит-қизлар партия сафига қабул қилинди. Фестиваль сўнггида қадимий Бухоронинг тарихий обиди ва зиёратгоҳ масканларига саёҳат уюштирилди. Иштирокчилар аждодларимиз тафаккури ва иқтидорига яна бир қарра таҳсин айтдилар.

Маннон ОТАБОЙ,
“Milliy tiklanish” мухбири

● 168 СОАТ: ЎЗМТДП ТАШКИЛОТЛАРИДА

Мустаҳкам оила

УНИ БАРПО ЭТИШДА ХОТИН-ҚИЗЛАР БЕКИЁС ЎРИН ТУТАДИ

НАВОИЙ

Инсон маънавиятини шакллантириш ва юксалтиришда оиланинг ўрни жуда муҳим. Чунки инсон илк ҳаётий тушунчаларни оила бағрида олади. Ундаги соғлом муҳит эса боланинг жамиятда ўз ўрнига эга бўлишида катта аҳамият касб этади.

ЎзМТДП Навбаҳор туман Кенгаши томонидан ташкил этилган “Мустаҳкам оилани вужудга келтириш ва асраб-авайлашда хотин-қизларнинг ўрни” мавзусидаги тадбир ҳам аини шу масалага қаратилди. Унда ЎзМТДП туман Кенгаши аъзолари, партиянинг “Аёллар қаноти” ва “Ёшлар қаноти” етакчилари ҳамда маҳалла фаоллари иштирок этди.

— Оила — ҳаётнинг давомийлигини таъминлайдиган, Ватан ва миллат шаънини улуғлайдиган муқаддас даргоҳ, — деди ЎзМТДП туман Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Рустам Саилхонов. — Унинг мустаҳкамлигини таъминлаш ва оилада қамолга етаётган ўғил-қизлар тарбиясида хотин-қизлар муҳим ўрин тутди.

Давра суҳбатида “Ёшлар тарбиясида ота-онанинг ўрни”, “Оилавий муносабатларда кексалар ўғитларидан фойдаланишнинг муҳим жиҳатлари”, “Миллий урф-одатларимизнинг фарзандлар тарбиясидаги аҳамияти” каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Шунингдек, тадбирда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, оилада соғлом турмуш тарзини шакллантиришга қўмаклашиш борасида партиянинг “Аёллар қаноти” олдида турган долзарб вазифаларга эътибор қаратилди.

САМАРҚАНД

“Мустаҳкам оила йили” давлат Дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, хусусан, оила мустаҳкамлигининг жамият ҳаётида тутган ўрни ва аҳамиятини ёш авлод онгига сингдириш мақсадида ЎзМТДП Пайариқ туман Кенгаши томонидан ҳам қатор тадбирлар ташкил этилмоқда. Партия туман Кенгаши, “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати туман бўлими Кенгаши ва “Гўзал” МФЙ ҳамкорлигида “Юксак маънавиятли оила — мустаҳкам жамият ва барқарор давлат таянчи” мавзусида давра суҳбати ташкил этилди. Унда ЎзМТДП Пайариқ туман Кенгаши Ижроия қўмитаси аъзолари, “Қамолот” ЁИХ туман бўлими Кенгаши ва “Гўзал” МФЙ фаоллари ҳамда ёшлар иштирок этди.

Таъкидланганидек, оила — ёшларда мустақил дунёқараш, эркин тафаккур ва ватанпарварлик туйғуларини шакллантириш, уларни юрт тараққиётига ҳисса қўшадиган фарзандлар бўлиб етишишда алоҳида ўрин тутди. Шу боис ёш авлодни оилавий муносабатларга садоқат, асрлар давомида шаклланиб келган қадриятларимизни асраб-авайлаш руҳида тарбиялаш муҳим аҳамият касб этади.

Тадбирда сўз олганлар эътироф этишганидек, оила — навқирон авлод вакилларининг қалби ва тафаккурида эзгу фазилатларни шакллантиришда муҳим ўрин тутувчи муқаддас даргоҳдир. Бу даргоҳнинг мустаҳкамлиги эса жамият барқарорлиги ва фарзандлар порлоқ келажагининг пойдеворидир.

ХОРАЗМ

Бугунги кунда дунёда юз бераётган глобаллашув жараёни ҳар бир фуқародан ён-атрофда теран нигоҳ билан қарашни тақозо этади. Айниқса, ёшлар онги ва тафаккурини забт этишга интилаётган “оммавий маданият” ниқоби остида кириб келаётган турли ёт ғоя ва таҳдидлар ўз келажаги учун қайғурувчи ҳар бир одамдан сергралик ва огоҳлик талаб қилади. Миллий анъана ва қадриятларимизни қайта тиклаш, уларни ёшлар қалбига чуқур сингдириш, ёшларни буюк аждодларга муносиб ворислар қилиб тарбиялашга қўмаклашишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган ЎзМТДП томонидан бу борада қатор тадбир ва давра суҳбатлари ташкил этилмоқда.

Партия Хонқа туман Кенгаши, туман маънавият ва тарғибот маркази ва “Қамолот” ЁИХ туман бўлими Кенгаши ҳамкорлигида “Маънавий таҳдидларга қарши курашиш жараёнида миллий ғоянинг ўрни” мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар “Оммавий маданият” ҳақида ёшларга кенг ва атрофлига тушуنча бериш лозимлиги, чунки бундай таҳдид уларнинг кийинини, ўзини тутиши, муомаласида ҳам акс этиши мумкинлигини айтиб ўтдилар. Таъкидланганидек, ўзликни англаш миллий онг ва тафаккурнинг ифодаси саналади. Авлодлар ўртасидаги маънавий боғлиқлик тил орқали намоён бўлиб, жамик эзгу фазилатлар инсон қалбига, аввало, она алласи, она тилининг бетақдор жозибаси билан сингади. Шу боис мамлакатимизда олиб борилаётган маънавий-маърифий, таълим-тарбия ишлари ёш авлодни турли ёт ғояларга таслим бўлмайдиган, мустақил фикрлайдиган, кенг дунёқарашга эга шахс сифатида тарбиялашга қаратилгандир.

Тадбирда ЎзМТДП Хонқа туман Кенгаши Ижроия қўмитаси аъзолари, халқ депутатлари туман Кенгаши депутатлари, партия фаоллари ва ёшлар иштирок этди.

ЖИЗЗАХ

ЎзМТДП Дўстлик тумани Кенгаши ташаббуси билан “Миллий тикланиш фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнининг ажралмас қисмидир” мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Унда партия туман Кенгаши аъзолари, БПТ етакчилари, “Қамолот” ЁИХ туман бўлими ходимлари ва “Истиқлол” ҚФЙ фаоллари иштирок этди.

Тадбирда халқ депутатлари Дўстлик туман Кенгашига ЎзМТДПдан сайланган депутат Ю.Холматова сўзга чиқиб, мамлакатимизда ёшларнинг таълим олиши, уларнинг жисмоний тарбия ва спорт билан шугулланиши ҳамда касб-хунар эгаллаши учун яратилаётган шарт-шароитлар хусусида фикр билдирди. Шунингдек, нотик ёшларнинг ҳар томонлама баркамол бўлиб улғайишида миллий қадриятларимизнинг ўрни ва аҳамияти, бу борада сиёсий партияларнинг, хусусан, ЎзМТДПнинг бошқа давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлиги масалаларига ҳам тўхталиб ўтди.

“Истиқлол” маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдуҷалил Кенжаев эса фуқаролар йиғинида ёшлар масаласида амалга оширилаётган ишлар юзасидан фикр билдирди. Хусусан, мамлакатимизда содир бўлаётган муҳим воқеалар ва ислохотлар жараёнидан уларни хабардор этиш, маҳаллада истикомат қилаётган ўсмирлар ўртасида спорт мусобақалари уюштириш, “Мустаҳкам оила йили” муносабати билан маҳалланинг ҳурматли отахону онахонлари билан ёш оилалар урчушларини ташкил этишда бошланғич партия ташкилотларининг қўмағи ва ҳамкорлигига эътибор қаратди.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг ҳудуддаги фаолияти, бошланғич партия ташкилотлари томонидан амалга оширилаётган ишлар, партия фаолларининг сиёсий билимларини ошириш юзасидан белгиланаётган чора-тадбирлар ҳам давра суҳбати иштирокчилари диққат-эътиборида бўлди.

— Дўстлик туманида 512 нафар партия аъзоси бор, — деди ЎзМТДП Дўстлик туман Кенгаши раиси ўринбосари Нигора Элмурзаева. — Улар 14 та бошланғич партия ташкилотига бирлашиб фаолият олиб боришмаяпти. Айнан БПТлар орқали партиямиз фаолияти, унинг миллий қадриятларимизни тиклаш ва ривожлантиришга қаратилган позициясидан кенг оммани хабардор қилишга интилаяпмиз. Бу каби тадбирлар ёшларни Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш, уларда фаол фуқаролик позициясини шакллантириш, улғайиб келаётган авлод вакилларини жамиятда кечаётган ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий жараёнлардан хабардор этиш ҳамда ЎзМТДП хайрихоҳлари сафи кенгайишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Шоҳида ДАМАНОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

МАЪНАВИЯТ

Она ва бола саломатлиги — доимий эътиборда.

ЎзА олган суратлар

● ФАОЛИЯТ

Давр шиддати ва замон руҳини ўзига муҳрлаган, мамлакатимиз маданий, сиёсий, ижтимоий ҳаётининг муҳим қирраларини боқийликка дахлдор этган архивлар халқимизнинг бебаҳо бойлиги саналади. Хужжатларни тўплаш, сақлаш, улардан оқилонга ҳамда самарали фойдаланиш бош мезон саналган мазкур соҳани ривожлантириш, такомиллаштиришга бугунги кунда катта эътибор қаратилмоқда. Зеро, ўз номи билан архивлар вақт ва замон кўзгусидир.

Архивлар

ЎТМИШ ВА БУГУННИНГ КЎЗГУСИ

Жиззах вилоят давлат архиви ҳам айни пайтда 65 мингдан зиёд хужжатлар фондига эга. Уларнинг 58392 таси бошқарув, 5847 таси шахсий таркибга оид хужжатлар, 750 та фото ва бошқа хилдаги хужжатлардан иборат. Вилоят давлат архивида алоҳида қимматли хужжатларнинг электрон нусхаларини яратиш кенг йўлга қўйилган. Хозирги пайтга қадар 35000 дан зиёд хужжатнинг электрон нусхаси яратилди. Биргина 2011 йилнинг ўзидagina 16256 кадрдан иборат 124 саклов бирлигидаги хужжатнинг электрон нусхалари яратилгани ҳам соҳа фаолиятини такомиллаштиришга берилган эътибордан дарак беради. Бу ўз навбатида қоғоз хужжатларнинг фойдаланиш оқибатида йиртилиб кетишининг олдини олади, хужжатнинг яхши сақланишига имкон яратди.

— Хужжатларни каталоглашти-

риш ишлари шу кунга қадар 52 йўғма жилддан иборат 546 та қоғоз каталог яратилди. Улар асосан халқ депутатлари Жиззах шаҳар кенгаши фонди хужжатлари асосида ёзилди. 2010 йилда 1800 та саклов бирлигидаги бошқарув хужжатлари хатлови такомиллаштирилган бўлса, бу кўрсаткич 2011 йилда 2100 тани ташкил этди. Бу асосан виллоят Статистика бошқармаси, Жиззах сув округи, виллоят чўлларини ўзлаштириш ҳудудий бошқармаси фондарии тасмиллаш олиб борилди. Бундан ташқари, "Жиззах савдо" базасидан 23 йўғма жилд (1977-2001 йй.), "Жиззах балик" очик турдаги акциядорлик жамиятидан 10 йўғма жилд (1997-2005 йй.), Жиззах виллоят автомобил трестидан 40 йўғма жилддан иборат (1974-1998 йй.) хужжатлар давлат сакловига қабул қилинди, - дейди биз билан суҳбатда Жиззах

виллоят давлат Архиви директори Собир Қулбоев. — Шу билан биргаликда, Ўзбекистон Республикаси Миллий архив фонди хужжатлари сакловини таъминлаш бўйича 379 та хужжат варақлари таъмирланиб, хужжатларнинг 598 тадан иборат варағи тўзатилди. Ўтган 2011 йилда 2650 саклов бирлигидаги бошқарув хужжатлари, жумладан, 2180 саклов бирлигида 1975-2006 йилларга тааллуқли идоравий саклов муддати ўтган хужжатлар қабул қилинган виллоят архив фондининг янада бойишига хизмат қилди.

Дарвоқе, бугун барча соҳаларда бўлгани каби архивлар фаолиятини ривожлантиришга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. 1999 йил 15 апрелда мамлакатимиз архиви тарихида биринчи марта "Архивлар тўғрисида"ги қонун қабул қилинди. Соҳа тараққиётини таъминлаш мақсадида 2010 йил 15 июндан бошлаб "Архив иши тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг қонунига кирди. Бундан ташқари қатор ҳукумат қарорлари ва фармойишлари ижросини таъминлаш,

муассасада уларнинг бажарилиши юзасидан амалий ишлар олиб борилмоқда.

— Ахборот ресурсларини интернет тизими орқали узатиш, қабул қилиш, ахборот хавфсизлигини таъминлаш, ахборот технология воситалари ёрдамида электрон хужжат айланишини йўлга қўйиш ва ривожлантириш бугун соҳа фаолиятини янада ривожлантиришнинг қафолати, - дейди фикрини давом эттириб виллоят архиви директори Собир Қулбоев. — Ахборот технологияларининг сўнгги ютуқларидан фойдаланган ҳолда архивда мавжуд бўлган турли мусасаса, корхона ва ташкилотлар шахсий таркиб хужжатларини компьютер базасига жойлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Миллий Архив Фонди хужжатларининг сакловини таъминлаш мақсадида ўта қимматли, ноёб хужжатларнинг электрон нусхаларини яратиш ишлари давом эттирилмоқда.

Дарҳақиқат, архивлар ўтмиш ва бугунимизни ҳаққоний таҳлил этиш, аниқ ҳулоса чиқаришда жуда муҳим омил ҳисобланади. Инчунун, бу каби таҳлилий асослар таълим, маданият, бошқарув, ижтимоий-иқтисодий соҳа ёки жамиятнинг келгуси фаолиятини прогнозлаштиришда аниқ таянч нуқта бўлиб хизмат қилади.

Дилноза ҲАЙИТОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

● РАНГТАСВИР

Ижод завқи билан ҳамнафас

техника воситалари, лаборатория жиҳозлари билан таъминланган.

Коллежнинг ахборот-ресурс марказида барча фанлар бўйича дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва турли адабиётлар етарли. Бу устоз ва ўқитувчиларни қувонтиради. Албатта, коллежда яратилган етарлича шарт-шароит дарсларнинг сифат ва самарадорлиги орттишига хизмат қилаяпти. Буни ўқув даргоҳида таҳсил олаётган ўқувчиларнинг олимпиада ва турли танловларда муносиб ўринларни эгаллаб келаётганликлари, амалиётни муваффақиятли ўтаётганликларидан ҳам сезиш мумкин.

Коллежда эришилаётган ютуқларнинг муҳим омилларидан яна бири мураббийлар жамоасининг ўз касбини севган, билимли, истеъдодли ўқитувчилардан таш-

кил топганлигидир. Моряхон Алимова ана шундай жонқуяр устозлардан бири. У тасвирий санъат фанидан ёшларга сабоқ беради. Ўз фанининг сир-асрорларини пухта эгаллаган. Шогирдларининг қизиқишларини тасвирий санъатга бўлган му-

ҳаббатга айлантира олади.

Устознинг шогирдлари "Ёш мўйқалам соҳиблари" кўрик-танловида, турли кўргазмаларда кўпчилиكنинг эътиборига сазовор бўлаётганликлари ҳам шундан.

— Тасвирий санъат ўқитувчисига фақат билим

ва истеъдоднинг ўзи камлик қилади, - дейди Моряхон опа. — Бу фан ўқитувчиси санъатни, ижод завқи ва машаққатини ҳис қила билиши лозим. Шундагина у ўз шогирдларида тасвирий санъатга нисбатан муҳаббат уйғота олади. Чунки, ранглар фониди образлар яратиш, ўз ҳис-туйғуларини полотнода жонлантириш шунчаки машғулот эмас. Бунинг учун рассом нигоҳи билан борлиқни кузата билиш лозим. Ўқувчиларимизда ана шу кўникмани шакллантира олсаккина чинакам тасвирий санъат ўқитувчиларини тайёрлай оламиз.

Шундай эзгу ниятлар билан меҳнат қилаётган ҳамкасбимизнинг ўзига ҳам ҳамиша ижод завқи ҳамроҳ бўлишини тилаб қоламиз.

Тўйчибой КОДИРОВ,
коллеж директор
ўринбосари

"Авесто" да оила ва аёл талқини

Жамият аъзоларининг ярмидан кўлини ташкил қиладиган хотин-қизлар барча замонларда моддий ва маънавий неъматлар яратишда эркаклар билан бақамти зўжмат чекиб келганлар. Кўҳна Шарқ тарихи зарва-рақларидан аёл заковатию жасорати, караматию матонати хусусида қўллаб мисоллар келтириш мумкин. Шунинг учун ҳам ҳамма маданияти юксак юртларда аёллар оила сардори — она, элнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида эъзозланган, эрки муҳофаза қилинган.

Қадимги аждодларимиз томонидан ёзилган "Авесто"да ҳам оила мустаҳкамлиги, эрки, хотин-қизларнинг жамиятда тутган ўрни, отанинг оиладаги обрўйи, онанинг хонадондаги мавқеи масалалари турли ўринларда ҳар хил муносабатлар билан махсус қайд этилган, изоҳланган. Масалан, Зардуштийликда қиз бола тарбиясига алоҳида эътибор берилган. Зардушт таълимотида ҳар бир ота-она ўз қизини балоғат ёшига (15 ёшга) етгунча замонасининг барча ҳунарларини билишини таъминлаш, мол боқишу рўзгор тутшини мукамал ўргатиши, эътиқодда босиқ, покиза қилиб тарбиялаши зарур. Бу, бир томондан, ота-она ишини енгиллатиб, хонадон юмушларини ҳамиша саранжом, пок, исрофгарчиликсиз бўлишини таъминласа, иккинчи томондан, қиз тушган хонадоннинг ободлигини таъминлашга замин яратади, қай-нота ва қайнона, қувв хурматини қозонади, янги оила мустаҳкамлигини таъминлайди. Бунинг учун қиз бола ҳам маънавий, ҳам жисмоний жиҳатдан баркамол бўлмоғи зарур. Бунда онанинг роли ва мавқеи анча юксакдир.

"Авесто"нинг жуда кўп ўринларида бевосита аёллар мадҳини учратамиз. Жумладан, 3-ҳотда "Биз барча аёллар ва эркакларнинг пок рафторлари ва раво-ларини мадҳ этамиз" дейилса, Яштларда "Биз пок ва шижоатли аёл эркакларнинг руҳи раво-ларини мадҳ этамиз", деган фикрларни ўқиймиз. Зардушт бўлса: "аёл ҳуқуқини таҳқир этмоқ ёмон амалдир, у нодонлик белгисидир", дейди. Зардушт қизини турмушга бериш олдида қуйидагича насиҳат қилади: "Эй Пручисто, эй кенжа қизим, мен сенинг отанг эканман Жомаспни сенга жуфти ҳалолликка инти-хоб этдим. Энди сен ўзинг билан — ақлу фаросат билан маслаҳат қил, бу масла-хатни қабул этсанг, поклик расми билан акди никоҳ боғлаймиз". Зардушт яна бўлғуси келин-қуввларга қуйидагича му-рожаат қилади: "Энди мен Сизларга шах-сан муурожаат этаман: пандимга қулоқ солинг ва айтганларимни хотирангизга муҳрлаб олинг. Ҳалоллик билан кун кечи-риш йўлида ғайрат ва шижоатли бўлинг. Ҳар бирингиз яхши хулқингиз билан бир-бирингизга меҳр қўйинг, токим муқаддас эр-хотинларни хурсандлик ва хушбах-лик билан ўтказинг". Зардуштийларда никоҳ бир умрга муҳрланган, бир эркакка икки никоҳ ёки вақтинча никоҳ раво бўлган эмас. Эру хотиннинг бир-бирига хиёнат қаттиқ ланъатланган, бегона эркак билан жуфтлашган аёл бадном қилиниб, жазо-ланган ва никоҳдан эри учун "ҳаром" ҳисобланган.

Аждодларимиз жамиятда, оилада аёлнинг эрлар билан баробар ҳуқуқли бўлиш-ларига интилишган. "Авесто"нинг 53-Яш-тида Ахурамазданинг бу хусусидаги вази-фаларини Зардушт пандлари келтирил-ган. Яштлардаги мулоҳазаларга қараган-да жамият ҳаётининг бирон соҳасида хотин-қизлар ҳуқуқи чекланган эмас. Улар оила мустаҳкамлиги, бутунлиги ва фаро-вонлигини таъминлашда аёлнинг ўрнига алоҳида эътибор беришган.

"Авесто"нинг, асосан, насрий баён-лардан иборат бўлган "Вендидод" қис-мида оила бутунлигини сақлаш, никоҳ тартиблари, эр-хотиннинг мажбурияти ни-

коҳнинг бекор қилиниши сабаби ва шар-тлари анча батафсил баён этилган. Ало-ҳида Яштларда Ахурамазда ёки Зардуш-тнинг келин-қуввларга даъвати, муурожа-атлари келтирилган. Ахурамазда дейди: "Эй Спитамон Зардушт! Мен оилани эр-какларни оиласиз мардлардан кўра муҳ-тарам тутаман. Кимда-ким балоғат ёшига етган йигитнинг уйланишига моддий ёрдам берса, унга бу дунёу у дунёда савоб ёғдираман", "уйланиш, оила қур-моқчи бўлган ҳар бир кишига йўл кўрсат-моқ ва моддий ёрдам бермоқ ҳаммазҳаб-ларнинг вазифасидир". Зардушт дейди: "Эй оила қураётган йигит-қизлар, сиз-ларни оғохлантириб шунини айтмоқчи-ман-ки, ҳар бирингиз покиза ҳаёт йўлида ғайрат қилингиз. Ҳар бирингиз яхши хулқ ва яхши хатти-ҳаракат, амал билан ўз ва оилангиз ҳаётининг мустаҳкам, хуррам ва саодатли ўтишига эришинг!" Шуниси характери, зардуштийлар одатига қиз балоғатга етган, уни турмушга бериш ота-она измида бўлса ҳам қизнинг рози-лиги албатта сўралган ва у билан ҳисоб-лашилган. Қадхудо (эр), қадбону (хотин) машваритсиз, розилигисиз қизин эрга бериш ҳуқуқига эга бўлмаган. Ўз вақтида жуфти ҳалол танлай олмай ёки бошқа жисмоний сабабларга кўра турмуш қур-май, ёшлари ўтиб қолган аёллар додгус-тир (қози) фатвоси билан Оташқада ва унинг қармоғидаги китобхона, дармон-гоҳ (поликлиника), сиҳатгоҳ (касалхона) ҳамда хужраларда хизмат қилишган. Бу-нинг учун натурал тарзда маош олган.

Зардуштийликда кўпхотинлик қатъий ман этилган. Айни пайтда ҳаётни бўйдоқ ўтказиш ҳам қораланган. Балоғатга етган қиз бола ота-она, жамоанинг раъйини писанд қилмай, ўзидан зурриёт қолди-ришни истамай қасддан турмушга чиқ-май умргузаронлик қилиб юрса, у қолға солиниб 25 дарра калтакланиш билан жазоланган, йигит зурриёт қолдириш қобилияти бўла туриб атайлаб уйланмай юрса, у бадном қилиш мақсадида ҳар доим темир камар боғлаб юришга маж-бур этилган.

Бундан ташқари, "Авесто"да оила қуриш, жуфти ҳалол танлашда шошма-шошарликка йўл қўймайлик, ота-она, кек-салар маслаҳатига қулоқ тутуш хусусида ҳам диққатга молик мулоҳазалар мавжуд: "Эй мардум, ўзгаларнинг яхши маслаҳат-ларига қулоқ тутинг ва уларга равшан андиша билан қаранг. Яхши билан ёмон-ни фарқлашга диққат қилинг. Ҳар бир эркак ва аёл фурсатини бой бермай ўзи тўғри йўлни танласин, токим ҳаёти пок ва хирадманд ёр билан ўтадиган бўлсин".

Қуйидаги фикр аёл зотининг жамиятда, оилада, инсоният тарихида тутган ўрнига берилган энг адолатли баҳодай туюлади: "Дастлабки кундаёқ Ахурамазда аёлларга буюрди: "Эй аёл! Сени эътиқодли ва паҳ-лавон эркакларни вуқудга келтириб меҳр тўла оғушингда парвариси эт, деб ярат-дим. Токи улар нодурустлик ва нопоклик илдинини ер юзидан йўқотсинлар".

Шуниси характери "Авесто"да аёл-лар номи ҳам рамзий моҳиятга эга экан-лиги изоҳланган. Масалан, ёдгорлик мат-нида хотинлар "Рита Сиябону" ёки "Оша-бону" деб аталган. Бунинг маъноси "по-клик ва ростлик нури"дир. "Бону" сўзи ҳам "чароғон, ёруғлик" маъносини англа-тади. "Матри" яъни, "Она" сўзи "тарбия-ловчи" маъносиди изоҳланган: "Авесто"-да сингил сўзи "Соваври" шаклида қўл-ланилган бўлиб, "Муқаддас ва хайрихоҳ" маъносини англатади.

Хуллас, "Авесто"да аждодларимизнинг оилани муқаддас ва хотин-қизларни му-қаррам тутуш ҳақидаги пешқадам фикр-лари ўз ифодасини топган, муҷассамла-ган. Энг муҳими, зардуштийлик эътиқоди-даги боболаримиз оилани жамиятнинг устуни деб билиб, унинг ривожу равнақи, мустаҳкамлиги учун курашган. Демак, биз-нинг аждодларимизда оила бутлиги, дах-лсизлиги, унинг жамиятда тутган ўрни гоёси жуда қадимий анъана саналади. Президентимиз томонидан 2012 йилнинг "Мустаҳкам оила йили" деб аталиши ҳам бежиз эмас, балки ана шундай қадимий анъананинг мантиқий давомидир.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ

● АНЖУМАН

Маданият, санъат ва спорт

ЯРИМ ЙИЛЛИК САРҲИСОБ

Миллий матбуот марказида Ўзбеки-стон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги шу йилнинг биринчи чорағида амалга оширилган ишлар ва келгуси режаларга бағишланган мат-буот анжуманини ўтказди. Унда Мадан-ият ва спорт ишлари вазирлигининг мутасаддилари, қатор ташкилот раҳ-барлари ҳамда оммавий ахборот воси-талари ходимлари иштирок этди.

— Шу йилнинг ўтган даври мобайни-да мамлакатимиз театрлари сахнасида ўн мингга яқин спектакллар намоиш этилди, - дейди Маданият ва спорт ишлари вазир Т.Қўзиев.

Таъкидланганидек, "Номоддий мада-ний мерос объектларини инвентариза-ция қилиш" бўйича соҳа мутахассислари ва олимлар таркибида Экспертлар гуруҳи тузилиб, тўрт мартаба йиғилиш ҳамда Республика ўқув-семинари ўтказилди. Ан-

рель ойдаи эса виллоятлар бўйича илмий экспедиция ташкил этилди. "Ниҳол" му-кофотининг биринчи туман-шаҳар сара-лаш босқичи апрель-май ойларида бўлиб ўтди. Айни пайтда май ойда бошланган "Гюнасан, муқаддас Ватан!" Республика кўрик-танловининг туман-шаҳар босқичи ўтказилмоқда. 30-31 май кунлари эса Ўзбекистон Миллий ботида "Майдон то-моша санъати" миллий дорбозлар байра-ми ташкил этилди. Бу каби қатор тадбир-лар юртимиз бўйлаб давом этмоқда.

Матбуот анжумани чоғида қатор театр, маданият, спорт ва истироҳат маскан-лари раҳбарлари шу кунгача қилинган ишлар ва келгусидаги режалар хусуси-да батафсил маълумот бердилар. Жур-налистлар эса ўзларини қизиқтирган саволларига жавоб олишди.

Адибаҳон РАҲМАТУЛЛАЕВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

ЖАРАЁН

● РЕКЛАМА ЎРНИДА

Хизмат турлари такомиллаштирилмоқда

Бугунги кунда мамлакатимиз тижорат банклари-нинг асосий мақсадлари-дан бири кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг изчил тараққиёти учун моддий негизни мустаҳкамлаш, шунингдек, тўлов тизимини узлуксиз ва самарали амалга оширили-шини таъминлашдан иборат. Хусусан, "Траст-банк" хусусий очик акция-дорлик биржа банки ўтган "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" дав-лат Дастури доирасида соҳа субъектларига аж-ратган кредитлар ва лизинг хизматлари ҳажми 2010 йилга нисбатан 1,5 баробар ўсиб, 82,8 млрд. сўмини ташкил этди. Жами кредитларнинг 45,05 млрд. сўми саноат тармоғини ривожланти-ришга йўналтирилди. Шунингдек, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси равақи учун 33,1 млрд. сўм ажратилди.

Умумий кредитлар бўйича 222 та янги иш ўрни ташкил этилди. Шундан 195 иш ўрни кичик биз-нес корхоналари ҳисобига тўғри келди.

"Трастбанк" ёш оилаларни мод-дий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш-га алоҳида эътибор қаратмоқда. Мавжуд кредит маҳсулотлари тур-

ларини муттасил такомиллашти-риш билан бир қаторда жисмо-ний шахслар эҳтиёжидан келиб чиқиб янги кредит лойиҳаларини жорий этишни ҳам назардан чет-да қолдирмаётир. Банк мутахас-сислари мижозларнинг шахсий талаблари ва қарз олиш имкони-ятларидан келиб чиқиб уларга кредит тури ва шаклини танлаш-да яқиндан ёрдам бермоқда. Ми-жозлардан қийинчилик туғдир-майдиган, тушунарли ҳужжатлар мажмуаси талаб этилиб, ариза-ларни қисқа муддатда кўриб чи-қиб, қарз тўлашнинг қулай жа-валини тавсия этмоқдалар. Жум-ладан, жорий йилнинг биринчи мартидан банкда "Мустаҳкам оила" номли муддатли янги омон-нат тури жорий этилди.

Банкда "Ёш оилаларга — истеъ-мол кредитлари" дастури ишлаб чиқилмоқда. Унга муво-фиқ навқирон оилаларга энг кам иш ҳақининг 200 баравари миқ-дорига 3 йил муддатга узоқ вақт фойдаланиладиган истеъмол товарлари учун кредитлар аж-ратилади.

"Трастбанк" кейинги йиллар-да чакана бизнесни ривожланти-риш бўйича амалий саъй-ҳара-катларни жадаллаштириш орқа-ли аҳолининг банкка бўлган қизи-қиши ва ишончини янада оши-ришни мақсад қилган. Бу борада "2012-2013 йилларга мўлжаллан-ган банкнинг чакана бизнес стра-тегияси" номли махсус дастур ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилаётганини эътироф этиш жоиз. Бугунги кунда банкнинг пойтахтимизда учта, Наманган, Андижон ва Термиз шаҳарлари-даги филиаллари ҳамда улар та-сарруфидида 20 та мини-банк фаолият юритяпти. 2012 йилда банк вилоят ва туманлар марказ-ларида янги филиал ва мини-

банклар ташкил қилмоқда. Улар-да мижозлар ва ходимларнинг биргаликда ишлаши учун қулай шарт-шароитлар яратилаяпти.

Бинобарин, "Трастбанк" тар-кибидаги мини-банкларни жис-моний шахсларга чакана хизмат кўрсатувчи универсал марказлар деб аташ мумкин. Бу масканлар-да мижозлар "Вестерн Юнион", "Контакт", "Быстрая почта", "Ми-гом", "Маниграм", "Азия-эксп-ресс", "Юнистрим", "Золотая ко-рона", "Пул ўтказиш тизимлари хизматидан бемалол фойдала-нишлари, миллий ва хорижий ва-лютада шахсий пластик карточ-каларининг эгалари бўлишлари мумкин. Бундан ташқари, уларда нақд пулда бўлганидек, пластик карточкалари воситасида ҳам коммунал, уяли алоқа, интернет хизматлари учун тўловларни амалга ошириш имкониятлари яратилган. Энг муҳими, мижоз-лар тилга олинган ана шундай замонавий русумдаги барча хиз-мат турларидан бир жойда ва бир-данга баҳраманд бўлмоқда. Аҳолига кўрсатилаётган молия-вий сервис хизматининг бундай ҳозиржавоб, қулай ва айнаи вақт-да истиқболли шакллари ино-батта олган ҳолда "Трастбанк" пойтахтимиз ва мамлакатимиз-нинг йирик шаҳарлари аҳолиси учун ўз-ўзига хизмат қилиш тер-миналлари тизимини жорий қил-ган. Хусусан, банк бундан кейин мазкур қурилмаларни ўрнатиш са-

Банк янги мижозларни жалб қилиш борасида эса ҳар бир жисмоний шахсга индивидуал тартибда, уларнинг талаб ва истакларини инобат-га олган ҳолда сифатли хизмат кўрсатишни мақсад қилган. Шунинг-дек, жисмоний шахсларга истеъмол кредитлари бериш тартибини янада соддалаштириш, "Интернет-банкнинг" сингари масофавий хиз-матларни такомиллаштириш банк фаолиятида устувор вазифалардан бири бўлиб қолмоқда.

Банк ахборот хизмати

рхадларини янада кенгайтириб, умумий овқатланиш, бозор, су-пермаркет ва савдо марказлари-ни тўлиқ қамраб олишни мақсад қилган. Ўз навбатида пластик кар-точкалар йўналишини ривожлан-тириш учун аниқ тадбирлар бел-гилаган. Масалан, 2012 йилнинг 1 май ҳолатига кўра банк муома-лага чиқарган пластик карточка-лар сони 49 мингга, терминаллар эса 1056 тага етди.

Жисмоний шахслар "Траст-банк"нинг Тошкент, Андижон, На-манган ва Термиз шаҳарларида фаолият олиб бораётган филиал-ларида ва исталган мини-банк-ларида ўз омонатларини жойлаш-тиришлари мумкин. Банк омонат-лар суммасига чеклов қўйилма-ган ва уларнинг банкдаги жам-гармаларининг қайтарилиши қонун билан тўлиқ қафолатлан-ган. 2012 йил 1 январь ҳолатига келиб, банк томонидан жисмо-ний шахслардан миллий ҳамда хорижий валютадаги депозитлар-га жалб қилинган омонатлар ҳажми 2011 йил бошига нисбатан 52 фоизга ўсди. Натижада унинг амалиёт бошқармаси 2011 йил якунларига кўра аҳоли бўш пул маблағларини банклардаги омонатларга жалб қилиш бўйича рес-публика танловининг "Шаҳарлар-да аҳоли омонатларини жалб қилиш бўйича йилнинг энг яхши филиали" номинациясида учинчи ўринни қўлга киритди.

2012 йил 1 май ҳолатига кўра "Трастбанк"да жисмоний шахс-лар томонидан қўйилган жамгар-малар ҳажми 30 млрд. сўмдан ошиб кетди. Бу аҳолининг банк тизимига, хусусан, банкимизга бўлган ишончи янада ортиб бо-раётганининг ёрқин исботидир. Февраль ойида "Fitch Ratings" халқаро рейтинг агентлиги "Трастбанк" рейтинг баҳосини "В" даражада деяр эътироф этди, истиқболлини эса "барқарор" деб қайта тасдиқлади. Банкка, хал-қаро агентлик томонидан рей-тинг баҳосининг берилиши, ав-валомбор, банкнинг ликвидлик ўрни барқарор эканлигини кўрс-тади. Бу эса "Трастбанк" ХОАББ учун хорижий инвестицияларни жалб этишга, халқаро молия ин-ститутлари билан истиқболли ҳам-корлик алоқаларини кенгайти-ришга янгида-янги имкониятлар яратди.

Эндиликда банк мамлакатимиз бўйлаб ўз фаолият доирасини ке-нгайтириш ва аҳолига, аввалом-бор, ҳудудларда хизмат кўрс-атишни ташкил қилиш йўлида фи-лиаллар тармоғини кўпайтириш-ни режалаштирган. Жумладан, Тошкент ва Самарқанд шаҳарла-рида банкнинг янги филиаллари ташкил этилади.

● ЁЗ — ЎТМОҚДА СОЗ

Сўлим масканлар қўйнида

Юртимизда давом этаётган ёз фаслининг ҳар бир куни болажонлар учун таассуротларга бой ўтмоқда. Сўлим ва баҳаво гўшаларда сайр қилиш, турли тадбир ва кўнгилочар ўйинлар таш-кил этиш, саёҳат-лар уюштириш, жисмоний тарбия ва спорт мусоба-қалари ўтказиб туриш уларнинг хотираларида узоқ вақт сақланиб қолади.

асосида йўлга қўйилган. Шаҳардаги "Юлдузча" ном-ли 7-МТМ қошидаги соғ-ломлаштириш оромгоҳида-ги 190 нафар кичкинтой-лар учун ёз фаслининг ҳар бир куни сермазмун ва та-ассуротларга бой ўтмоқда. Сўлим ва баҳаво гўшалар-га саёҳатлар, турли тадбир ва кўнгилочар ўйинлар, қизикарли спорт мусоба-қалари улар хотирасида узоқ вақт сақланиб қолиши шубҳасиз.

"Камалак", "Нихол" ва "Шалолла" гуруҳларининг деворий газеталари, бола-жонларнинг турли мавзу-ларда чизган суратлари, нафис нақшлар, моҳир қўллар ижодидан намуна-лар кишини ҳайратланти-ради. Кўчма кутубхона кич-кинтойлар ихтиёрида. Ме-тодист Гулчехра Жонтоше-ва, тарбияланувчилардан Юлдуз Каримова, Шаҳноза Эгамова, спорт ишлари бўйича Бахтиёр Махмудов, мусикадан Фарида Низо-миддинова каби тажриба-ли педагоглар болажонлар-нинг мазмунли дам олиш-лари учун жонқуярлик кўрсатишмоқда.

Бу йилги мавсумдаги бир қатор кундузги ором-гоҳлар фаолияти ҳам на-мунали ташкил этилди. Айниқса, Зомин туманида-ги Даштобод пахта тоза-

лаш корхонасига қарашли Амир Темури номи кундуз-ги оромгоҳда дам олувчи-ларнинг ҳар бир куни сер-мазмун ўтмоқда. Олий то-ифали педагог Шерали Ус-канов раҳбарлигидаги ушбу оромгоҳ ўрикли дам олиш масканида жойлаш-ган бўлиб, бу ердаги сўлим манзаралар, анвойи гул-лар таратаётган ёқимли ҳид, анҳордан шилдираб оқаётган зилол сув барча-нинг дилига ором ва ҳало-ват бағишлайди. Қалин дов-дарахт, арчазорлар билан бурканган оромгоҳ-га тангадек ҳам қуёш нури тўшмайди.

— Болаларнинг марокли дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратили-ган, - дейди вилоят кассаба уюшма ташкилотлари бир-лашмаси кенгаши бўлими мудир Собир Мамадази-зов. — Мавсум бошидан тайёргарлик ишларини Халқ таълими вазирлиги-нинг "Болалар ёзги соғлом-лаштириш оромгоҳида маънавий-маърифий кон-цепцияни амалга татбиқ этиш тўғрисида"ги қарори асосида ташкил қилганимиз. Тарбиячи ва етакчилар тайёрланиб, тегишли қўлланмалар тақдим этил-ган.

Абдулла САИДОВ, Жиззах вилояти

● ХОТИРА

Муҳтарам адиб, забардаст бадиий таржимон Мирзакалон Исмоилий домла билан ўтган асрнинг 60-йилларида илк бор учрашиб, суҳбатларини эшитишга мўяссар бўлганман. Янада аниқроғи, 1962 йили Тош-ДУ (ҳозирги Миллий университет)нинг филология факультетини тамомлаб Ўзбекистон Давлат ада-бий-бадиий адабиётлар нашриётининг ҳозирги ўзбек адабиёти асарларини нашрга тайёрлаш бўлимига кичик муҳаррир бўлиб ишга келдим. Аммо менга "Таржимонлик бўлими"дан жой кўрсатишди.

Хуллас, ўша йилнинг куз кун-ларидан бири эди. "Таржимон-лик бўлими" эшиги очилиб, Мир-закалон Исмоилий домла кириб келди. Ўзим орқаваротдан биладиган бу адибни биринчи марта, бевосита юзма-юз кўриб туришим эди. Бу пайтгача у киши "Фаргона тоғ отгунча" романи-нинг биринчи китоби муаллифи сифатида танилган эди. Бундан ташқари, ўтган 1961 йилда рус ёзувчиси Лев Толстойнинг "Анна Каренина" романи шу инсоннинг таржимасида она тилимизда кат-та адабда нашр этилди. Биз, ўзбек ёшларига Мирзакалон Исмоилий томонидан қилинган ушбу таржи-ма бебаҳо совғадай бўлиб туюл-ган эди. Мен бу улуг китобни, таржима ҳолатида дилим яйраб, хиссиётлар дунёсига шўнғиб, Толстойнинг бадиияти гўзалли-гидан қалбим баҳра топиб ўқиган-

ман. Айнан нашриётга ишга кел-ган кунларимда ушбу асарнинг иккинчи китоби ҳам Мирзакалон Исмоилий домла таржимасида ёруғлик юзини кўрди.

Хонага кирган Мирза акани "Таржимонлик бўлими" бошлиғи, кекса адиб Миркарим Осим, бар-васта, ўтги-шудли муҳаррир Мир-зиёб Мирзоидов ва бошқалар ўринларидан туриб кутиб олиб, таржиманинг наشري муносабати билан қизгин табриклашди. Мен ҳам қисиниб-қимитиниб, домла-нинг қўлларини олиб саломлаш-дим ва табрикларга қўшилдим. Аммо домла қўлларини кафтла-рида ҳамон тутиб турганича, синч-ковлик билан қизиқсиниб мени кузатиб турдилар-да:

— Янги ходим олибсизлар, шекилли, - дея атрофида турган-лардан сўради.

Ха, бу йигит Лолахоннинг

Букилмас руҳоният

бўлимида яқинда иш бошлади, - деди Миркарим Осим домла. Бундай дейишларининг сабаби, мен ишлаётган ҳозирги ўзбек адабиёти бўлимининг бошлиғи Лола Тожиева деган опа эдилар.

Мирзакалон ака босиққина жилмайиб "Шундайми?" дедилар ва: "Ҳаётда йўлингиз ёруғ ва омадли бўлсин, ўғлим!" дея ният қилдилар. Мен оталарча билди-рилган бу тилак учун адибга тор-тинибгина миннатдорчилигимни изҳор этдим. Адиб бўлимдагилар билан бирпас ҳол-аҳволлашиб ўтириб, ўринларидан турдилар.

Кейин бир неча ой ичида Мир-карим Осим домла Мирзакалон ака тўғрисида менга бир неча бор гоёта самимий ҳис-туйғулар билан шахсиятларига улкан эҳти-ром кўрсатиб сўзлаганлари ҳамон ёдимда.

— Кўп синовларни кўрди бу инсон, - дедилар бир кун Мирка-рим ака. — Урушда қатнашиб то Берлинга борди. Эл-юртга дои-мо ҳалол хизмат қилди. Лексин 50-йилларда аллақандай ғаламислик-ларга учраб қамалиб кетди. Сочи эрта оқарди шоввозни. Барибир руҳи, умиди бардам-бақувват одам экан. Мана, қайтиб келиб, "Фаргона тоғ отгунча" номли кўп китобли романини бошлади.

Ўқигандирсиз? - деб сўраб кўрди Миркарим ака мендан.

— Ҳа, ўқиганман, Фуломжон билан Ҳаётхоннинг оғир шаро-итлардаги гулдай тоза муҳаб-батлари кишини мафтун этади. Аммо бундан кейинги ҳаётлари, муносабатлари қандай бўлар экан? Домла романнинг навбат-даги китобини ёзаётгандир? - дедим мен ҳам Миркарим акага савол билан мурожаат қилиб.

— Кам кўриниб қолди. Уйда эшигини тамбалаб ёзаяпти ше-килли, - деди Миркарим домла.

Миркарим Осимнинг айтиш-ларича, урушдан кейинги йил-ларда Мирза ака нашриётнинг мана шу "Таржимонлик бўлими"-ни бошқарган экан.

— У кишининг даврида Шарқ ва Ғарб адабиётининг бир қатор яхши асарлари ўзбекчада нашр этилди, - деди Миркарим ака. — Мирзакалоннинг ўзлари Лермон-товнинг "Замонамиз қаҳрамони" асарини, инглиз адабиси Этель Войничнинг "Сўна"сини ёллаб ўғирди. Ундан кейин Шекспи-рдан, Чеховдан, Лопе де Вегадан пьесаларини таржима қилди. Серғайрат, меҳнаткаш, бунинг устига, рус тилини анча чуқур эгаллаган. Мана, "Анна Карени-на"ни қойиллатиб ўғирди бўлди.

Толстойни дарёдай кенг ёйилиб оқадиган ҳикоя услуби бор. Катта бир жумлада бир вақтнинг ўзида бир дунё мураккаб ҳолатларни, манзараларни беради. Уни тар-жима қилиш осонмас. Тилимиз-ни бойлигини оддон ишга солиш керак бўлади. Мирзакалон эса халқимиз ичидан чиққан инсон ва адиб. Шу боисдан, таржималари ҳам аслиятдагидай бақувват.

Кунлардан бир куни Мирза ака яна "Таржимонлик бўлими"га ташриф этдилар. Салом-алиқдан сўнг, Миркарим Осим домла мени кўрсатиб:

— Бу йигит Фуломжон ва Ҳаёт-хон тақдирини романнингиздаги биринчи китобда чала-ярам бўлиб турибди. Бугеги қандай бўларкин деб сўраяпти, - деб қолса бўладими.

Мирза ака менга қизиқсиниб қараб турди-да:

— Китобни ўқиса бўладими? - деб сўради.

— Албатта-да, - дедим мен. — Романнинг бугеги қандай бўлар экан, деб Миркарим акадан сўраб турувдим.

Мирза аканинг ҳорғин чехра-си очилиб:

— Сиздай ёшларни Фуломжон ва Ҳаётхонларнинг тақдирини қизиқ-тирар экан, кейинги китобни ал-

батта ёзамиз-да. Бундай қизиқш-бизга мадад беради - дедилар.

Кейин мендан нима ишлар билан шуғулланаётганимни сўра-дилар. Шу кунларда ёш ёзувчи Шуккур Холмирзаевнинг "Тўлкин-лар" деб аталган қиссасини нашрга тайёрлашни менга ишо-нини топширишган эди. Кейин у "Букири тол" деган номда чиқди.

— Ҳа, бу қиссани "Шарқ юлду-зи"да ўқидим. Самимий ҳа-ро-ратли асар. Қўлингиздаги матн-га бир кўз ташласам бўладими? - дедилар ноғохонда.

Мен узатдим. У киши қисса-нинг айнан мен кўраётган нав-батдаги саҳифасини алоҳида қўлга олиб, тахрирларимни кўздан кечирди.

— Харақатингиз ёмонмас, - дедилар-да: — Бу ёққа келинг, - дея ўзлари ўтирган стол ёнига қорладилар.

— Мана бу ўринда: "Маъмур-жон эшикни тақиллатди" деган жумла бор экан. Сиз бунини эъти-борсиз қолдириб ўтибсиз. Бу — адабиётни гали эмас, оддий баён, ахборот. Шуккур билан мас-лаҳатлашинг. Уни Маъмуржоннинг феъл-атвори, ички дунёси-дан келиб чиқиб психологик бўёқ-дор қилиш керак. Мен бу қисса-ни ўқиганман. Маъмуржон ҳар қадамидан ҳадиқсирайдиган, иродаси мўртроқ йигит эди. Шундан келиб чиқилса, "Маъ-муржон, қўли бориб-бормай, эшикни журъатсизгина қорқимди,

тақиллатдим" деб айтса бўлар, - дедилар менга саволмуз тики-либ. — "Тақиллатди" деяверинг, аниқ сўз.

Шу бир оғиз йўл-йўриқдан кўзим "ярқ" этиб очилгандик бўлди. Домлага миннатдорчилик билдирдим. Шундан кейин муҳар-рир сифатида қиссани бутунлай қайтадан кўриб қикдим. Ниҳоят, Шуккурга кўрсатдим. У айрим тах-рирларимга рози бўлмади, лексин айрим тузатишларимни қабул қилди. Мен унга Мирзакалон ака билан бирга суҳбатимизни ай-тиб, тахрирларини кўрсатдим. Шуккур Холмирзаев ним табассум билан жилмайиб: "Домлага раҳ-мат!" Яхши тузатиш!" деди.

Бугун Мирзакалон Исмоилий-нинг "Фаргона тоғ отгунча" ро-мани қайта нашр этилди. Демак, истиқлол адибни ардоқлаяпти.

Мирза аканинг бадиий таржи-малари эса бутун бошлиқ ижодий мактаб. Аммо бу мактаб эшигини илм-фан ҳали очгани йўқ. Тўғри, халқимиз ушбу гўзал таржима-ларни ўқияпти ва ўқийверади. Шу билан бирга, Мирзакалон Исмо-илийнинг юксак таржимонлик маҳорати тадқиқ этилиши, бади-ий-таржималари нодир истеъод неъматлари сифатида ўрганили-ши лозим. Эзгулик ўлмайди. Мирзакалон Исмоилийнинг ада-биётдаги хизматлари букилмас ижодий руҳ нидоларидир.

Михли САФАРОВ

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРҲ

Жаҳон харитасига назар ташласак, ҳозир дунёнинг ўнлаб мамлакатларида минглаб йирик-йирик кўллар борлигига гувоҳ бўламиз. Бугунга келиб инсониятнинг табиатга бўлган ноўрин муносабати туфайли кўлларнинг кўллари қуриб қолмоқда. Бундай ҳудудларда истиқомат қилувчи аҳоли эса ўз манзилларини ўзгартиришига тўғри келмоқда.

Кўллар ҳақида ўйлаш

БУГУНГИ КУННИНГ ЭНГ ЖИДДИЙ МУАММОСИГА АЙЛАНМОҚДА, ДЕЙИШМОҚДА МУТАХАССИСЛАР

Яқин Шарқда Ўлик денгизи мавжуд. Исроил олимлари минглаб беморларнинг дардига малҳам бўлаётган мазкур шифобахш кўлнинг сатҳи пасайиб бораётганидан хавотирлик билдирмоқда. Денгиз сатҳидан пастликда жойлашган бу денгизга Иордан дарёсидан келаётган сув миқдори кескин камайиб бораёттир. Дарё соҳилида яшовчи аҳолининг катта миқдорда сувдан фойдаланиши, саноат мақсадларида ишлатилиши оқибатида дарёдан денгизга сув деярли келмай қўйди. Агар шоянча чора-тадбирлар кўрилмас экан, бу денгиздан асар қолмаслиги мумкин.

Мутахассисларнинг берган маълумотига кўра, Ўлик денгизи йилига 1 метрдан саёзлашиб бораёттир. Бундай нохуш ҳолат ноёб сув иншоотидан даволаниш мақсадида дунёнинг турли мамлакатларидан келиш илминда бўлган сайёҳлар оқимини камайтирмоқда. Бир вақтлар ҳатто йилига 1 метру 38 сантиметрга пасайганлиги ҳам кузатилган. Тарихдан маълумки, бундан 120 минг йил муқаддам ҳам бу денгиз қуриб қолган. 1997 йилдан буён денгиз суви қарийб 10 метрга пасайибди. Денгизни сақлаб қолиш учун Қизил ва Ўлик денгизларини боғловчи муқобил асосдаги канал лойиҳаси ҳам ишлаб чиқилган. Ушбу гоёя ўтган асрнинг 70-йилларида илгари сурилган бўлиб, орадан кўп ўтмай мухандис ва экологлар айнан ушбу режанинг экологик

асоратларига олиб келиши ҳақида ўйланиб қолишди. Яқинда Исроил савдо палатаси яна бу лойиҳага қайтишни лозим кўрди. Энди эса ўзгача бир йўл танланди. Ўрта ер денгизидан Ўлик денгизга сув оқиши ма-саласи кўриб чиқилмоқда. Бу, биринчи навбатда, атроф-муҳитни яхшилаш, сайёҳлик ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва электр энергия ишлаб чиқариш ҳажмини оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Ўтган асрнинг 70-йилларида қурилиш ишлари бошлангандек ҳам бўлди. Молиявий ва қўшни Иордания билан трансчегаравий муаммолар юзага келганлиги туфайли қурилиш ишлари тўхтатиб қўйилди. Савдо палатаси вакилларининг ушбу саёб-харакатини Жаҳон банки, Исроил, Иордания, Фаластин мухторияти олимлари кўллаб-қувватлаганди. Лекин, бу каналнинг табиатга салбий таъсири ҳам бор. Канал тармоғидан денгиз сувларининг сизиб чиқиши сизот сувларининг ифлосланишига олиб келади. Қурилиш ишлари ёввойи табиатга ҳам ўз таъсирини кўрсатади. Шовқин ва чангга мойил бўлган ҳайвонлар ва ўсимликларнинг ривожланишини тўхтатади. Қолаверса, каналнинг ўзи кўллаб ноёб ҳайвонлар ва қўшларнинг ривожланишини тўхтатади. Қолаверса, каналнинг ўзи кўллаб ноёб ҳайвонлар ва қўшларнинг ривожланишини тўхтатади. Қолаверса, каналнинг ўзи кўллаб ноёб ҳайвонлар ва қўшларнинг ривожланишини тўхтатади.

Хитойда ҳам мавжуд кўлларни сақлаб қолиш борасида ўзига яраша муаммолар йўқ эмас. Ўтган ярим аср ичида 243 дан ортиқ кўл гойиб бўлди. Хи-

той Фанлар Академияси академиги Чэнь Июйнинг таъкидлашича, ўтган ярим аср ичида 4 минг 326 квадрат километр майдонни ишғол этган кўллар қуриб қолган. Бу эса 51,6 миллиард кубометр миқдорида сувнинг камайганлигидан далолат беради. Қуриган кўллардан 62 таси Шинжон Уйғур мухтор районида, 59 таси Ички Мўғулистон, 55 таси Хубэй, 11 таси Цзянсу, 10 таси Цзянси ва Аньхой вилоятларида бўлган.

Олимларнинг фикрича, қуриётган кўлларнинг кўпчилиги мамлакат шимолий шарқид ва Янцзи дарёсининг қуйи қисмида жойлашган. Кўллар сонининг қисқаришига ерларни сунъий равишда қуритилиши ҳам сабаб бўлмоқда. Хитой Халқ Республикаси ташкил топгандан буён мамлакатдаги 13 минг квадрат километрдан ортиқ кўллар қуриб бўлган. 1950-1985 йиллар давомида Хитойдаги энг катта чучук сув захирасига эга 161 квадрат километр майдонни банд этган Тайху кўли ҳам харитадан йўқолди. Яна бир маълумот: сўнгги 50 йилдан бери Хитойда йилига ўртача 20 тадан табиий кўллар йўқ бўлмоқда.

Расмий маълумотларга кўра, ҳозир мамлакатда 20 мингтадан зиёд табиий кўл ва 361,1 минг квадрат километрдан ортиқ ботқоқзорлар борлиги рўйхатга олинган. Сув ресурслари вазирлиги Шинжон — Уйғур мухтор туманидаги йирик шўр кўлни тиклаш учун катта миқдорда маблағ ажра-

тишга ваъда берган. Қиймати 12 миллион долларни ташкил этувчи лойиҳа харажатларидан бир қисмини Жаҳон банки бермоқчи.

Хитойда аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш борасида талайгина муаммолар йиғилиб қолгани етмаганидек, мавжуд дарёларнинг 90 фоизи ифлосланган. Агар аҳвол шу зайлда кетадиган бўлса, 2020 йилга бориб четдан ичимлик суви сотиб олишга тўғри келади. Мавжуд 660 та шаҳардан 400 тасида сув билан таъминлаш борасида муаммолар борлигига дуч келамиз. Ҳатто, пойтахт Пекин, Шанхай шаҳарларида, Хэбэй, Шаньси, Шандун, Хунан ва Нинься вилоятларида ҳам сув муаммоси борлиги ҳақида бонг урилмоқда. Миллий статистика бюроси маълумотига кўра, сув тақчиллиги миқдори 400 миллиард кубометрни ташкил этади.

2010 йилги маълумотга кўра, мамлакатда кўнига 0,8-1 миллион куб.метр денгиз суви шўрсизлантирилади. Оқава сувлардан қайта фойдаланишда уздабурон японларнинг олдига тушадигани топилмаса керак. Иктисодий тараққиёт, яшаш шароитининг яхшиланиб бораётгани, ўз ўзидан сув муаммосини келтириб чиқариши мукаррар. Айрим маълумотларга кўра, кунчиқар юртда йиллик маиший мақсадларда оби-хаётдан фойдаланиш ҳажми 3 фоиз атрофида бўлмоқда. Японияда оқава сувларни тўплаш ва тозалаш икки усулда олиб бори-

лади. 1977 йилдан буён сувни тежаш, сув қувурлари ва канализация тармоқларидаги босимни камайтириш мақсадида тозаланган оқава сувлардан фойдаланишга эътибор кучайтирилмоқда. Сув биокимё ва физика кимё усули билан тозаланади. Биргина 30 минг квадрат метр майдонли уйга бир кунда 180 куб.метр сув кифоя қилади. Давлат оқава сувларни тозалаш тармоқларига субсидия беришни йўлга қўйган. Хусусий уйларга ҳам махсус сув тозалагич ускуналарни ўрна-тиш муаммо туғдирмайди. Беш кишилик хонадонга жойлаштирилладиган бу қурилма бор-йўғи 1 квадрат метр майдонни эгаллайди, холос.

Жанубий Шарқий Осиё ва Жанубий Осиёда пайдо бўлаётган сув тақчиллиги миллий иктисодиётнинг ривожланишига ўз таъсирини ўтказиши турган гап. Бу эса монументал режаларни тадбиқ этишга унда-моқда. Хитой 2070 йилга қадар Хуанхэ, Хайхэ, Янцзи ва Хуайхэ дарёлари сувини қурғоқчил ҳудудларга буриш лойиҳаси учун 60 миллиард доллардан ортиқ маблағ сарфламоқчи. Дарёлар ўзанини буриш натижасида бир миллиондан ортиқ аҳоли бошқа ҳудудга кўчирилди. Айнан шу йўл билангина халқнинг мушкуллини осон қилиш мумкин.

Чучук сув захираси бўйича Россия Бразилиядан сўнг иккинчи ўринда туради. Украина-лик олимлар Беларусдаги фойдали қазилмаларни ўзлаштириш туфайли Шацкий кўли ва унга туташ 32 минг гектар майдонга эга миллий боққа ҳам жиддий зиён етиши ҳақида қай-ғурмоқда. Беларусь ва Украина чегараси ёнида жойлашган бу ҳудудда 30 дан ортиқ кўл бор. Олимларнинг таъкидлашича, агар табиатга бўлган муносабат ўзгармас экан, яқин йиллар ичида Шацкий кўли ҳам йўқ бўлиб кетиши мумкин. Кўл йилдан-йилга саёзлашиб бормоқда. БМТ томонидан тайёрланган ҳисоботга кўра, ҳозир Индонезия, Вьетнам, Филиппин ва Камбоджа мамлакатларида ичимлик суви муаммосини бартараф этиш ва санитария ҳолатини яхшилаш учун ҳар йили ЯИМнинг 2 фоизи (бу тахминан 9 миллиард доллар атрофида) маблағ ажратмоқда. Экспертларнинг ҳулосасига кўра, 2007-2025 йилларда ривожланаётган мамлакатларда сувдан фойдаланиш ҳажми 50 фоизга, бой давлатларда эса 18 фоизга ортар экан. Айнан сув етишмаслиги сабабли қишлоқ жойларида яшовчи аҳолининг шаҳарларга кўчиш ҳолатларига кўп дуч келамиз.

Азизжон ПЎЛАТОВ

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Вақт беҳуда кетмасин

Кубада мактаб ўқувчиларининг интернет тармоғига уланган мобиль телефонлардан фойдаланишини тақиқлаш тўғрисида махсус дастур ишлаб чиқилди.

Тадқиқотларга кўра, мамлакат ўқувчилари кўп вақтини телефондаги электрон почта орқали хабар алмашишга сарфламоқда. Бу эса уларнинг фанларни ўзлаштиришига салбий таъсир кўрсатаёттир. Мамлакат ҳукумати мазкур муаммони бартараф этиш учун электротехник маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган компанияларга болалар учун фақат суҳбатлашиш хизмати мавжуд мобиль телефонлар ишлаб чиқаришни тақлиф қилган.

Дарёдан денгизга

Япониянинг Аракава дарёсида цезий изотопи миқдори кескин ошмоқда.

Бунга мамлакатдаги «Фукусима-1» АЭСдаги авария сабаб бўлган. Кинки университет олимларининг таъкидлашича, баъзи ҳудудлардаги цезий миқдори нормадагидан 13 баробар ошган. Кузатувчиларнинг фикрича, ҳаводаги радиоактив элементлар ёгингарчилик орқали дарёга тушиб, сўнг денгизга қуйилмоқда.

Ҳинд технологияси

Ҳиндистонда 90 нафар йўловчига мўлжалланган, авиаёқилгини кам сарфлайдиган ва ҳавога зарарли газларни кам чиқарадиган “НСА-90” самолёти ишлаб чиқарилади.

Мамлакат Илм-фан ва саноат тадқиқотлари бўйича кенгаши раҳбари Судип Кумарнинг айтишича, ушбу ҳаво транспорти соҳага оид энг замонавий электрон техника ва технологиялар билан жиҳозланади. Хабарларга қараганда, ушбу самолётни лойиҳалаштириш ва қуриш учун 871 миллион АҚШ доллари, уни ялпи ишлаб чиқариш учун эса 640 миллион доллар миқдорида маблағ сарфланади.

Сохта рецепт

АҚШнинг «Johnson & Johnson» фармацевтик компанияси 1,2 миллиард АҚШ доллари миқдорида жарима тўлайди.

Қўйилган айбловга кўра, ушбу йирик компания дори препаратини ишлаб чиқаришда фибрибгарликка йўл қўйган — руҳан толиққан беморларга мўлжалланган «Риспердал» деб номланувчи дори маҳсулотининг салбий оқибатлари ҳақида етарлича маълумот бермаган. Си-Эн-Эн тарқатган хабарларга кўра, мазкур препарат АҚШнинг Арканзас штатида яшовчи уч юз мингга яқин аҳолига рецепт асосида ёзиб берилган. Ушбу дорини истеъмол қилган кишиларда кейинчалик нохуш ҳолатлар юз берган.

Хорижий ОАВ хабарлари асосида тайёрланди

● РАНГИН ДУНЁ

Мамлакат Жанубий Осиё субконтинентининг шимоли-шарқида жойлашган. Кичкина давлат бўлишига қарамай Бангладеш Бенгал бўғози орқали денгизга чиқиш имконига эга. Жудаям кўп майда оролар йиғиндисидан таркиб топган давлат Ҳиндистон ва Мьянма билан чегарадош.

Бангладеш ҳудудида илк давлатлар эраизига қадар 7-6 асрларда пайдо бўла бошлаган. Ушанда бу ҳудуд кўллаб кнзликлардан иборат эди. Фақат 8 ва 13-аср бошларидагина ҳукмронлик ягона Бенгал давлати қўлига ўтган. Ундан кейинги асрларда мамлакатга мусулмон шоҳлари билан бирга ислом дини ҳам кириб келди. 1575-1757 йилларда ҳудуд бобурийлар бошқарувига ўтди. Улар Бенгалияни португалиялик қароқчилардан узоқ йиллар давомида ҳимоя қилишган. Бироқ, 1757 йилги жангу жадаллар натижасида мамлакатнинг каттагина қисми Британия мустамлакачилари томонидан босиб олинди. 1947 йили Ҳиндистон давлат мустақиллигига эришгач, унинг таркибида бўлган Бангладеш Покистонга қўшиб берилди. Бенгал миллий ҳаракатига асос солиниши натижасида Бангладеш 1971 йили мустақил давлатга айлан-ди. Шунга қарамай, узоқ йиллар давомида мамлакатда харбий диктатура ҳукм суради. Илк парламент сайловлари бу ерда

1986 йилнинг май ойида ўтказилган. 1988 йили эса Бангладеш ўзини республика дея эълон қилди.

Мамлакат аҳолисининг 98 фоизини бенгаллар, қолган 2 фоизини ҳиндистонликлар ташкил қилади. Аҳолининг аксарияти қисми бенгал тилида сўзлашади. Хизмат кўрсатиш соҳаси ва давлат идораларида эса асосан инглиз тилида мулоқот қилинади. Нам иқлим, ҳаво ҳароратининг юқорилиги боис мамлакатда нон дарахти, гуруч, чой, тамаки ва шакарқамеш етиштириш яхши йўлга қўйилган.

СУНДАРБАН

Бангладешдан бир неча дарё сувлари оқади. Уларнинг энг йириклари: Падма (Ганг), Мегхна, Жамна (Брахмапутра), Махдумати, Сурма ва Кушияради. Шу боис, бу ерларнинг табиати ҳам бетакрор. Айниқса, Сундарбан миллий боғи дунёдаги энг йирик антиқа боғлар сирасига ки-ради. Боғнинг умумий майдони тахминан 38,5 минг квадрат километрни ташкил қилади. Ганг ва Брахмапут-

Бангладеш

ҲАЛҚАСИМОН МОВИЙ ОРОЛЛАР МАМЛАКАТИ

Расмий номи: Бангладеш халқ республикаси. Пойтахти Дакка. Майдони 144 минг квадрат километр. Аҳолиси 130 миллиондан зиёд.

ра дарёсининг тошиши натижасида кўпинча боғда сунъий кўллар пайдо бўлиб қолади. Бундай пайтда боғни чоғроқ қайиқлардагина сайр қилиш мумкин. Боғда 27 хил мангр дарахти ва 340 дан ортиқ ўсим-лик турлари ўсади. Сундарбаннинг ҳайвонот олами ҳам ўзининг ноёблиги ва хилма-хилли-ги билан ажралиб туради. 400 дан ортиқ бенгал қирол йўлбар-си ва 30 мингга яқин кийик айнан шу боғни ўзига макон тутган.

МРУ ҚАБИЛАСИ

Бангладешнинг Рангамати тепаликларида қадимги қаби-ла вакиллари яшайди. Афсона-ларга кўра, тангри дунё халқ-

ларига алифбо улашаётганида биргина қабила вакили келма-ган экан. Шунда Мру қабиласи учун ажратилган алифбони тангри дарахт баргига битиб, сигир шоҳига қадаб қабилага элтишни буюради. Бироқ, йўл-йўлакай сигир ўша барглари-ни еб қўяди. Шу-шу Мру қабиласи вакиллари нега ёзиш қобилия-тига эга эмаслигини шу афсо-на орқали изоҳлайди.

ҲАЙКАЛТАРОВШЛАР ҚИШЛОҒИ

Дхамрай қишлоғи мамлакат пойтахти Даккадан 20 километр шимоли-шарқда жойлашган. Бу ерда ҳинд маданиятига оид ноёб усулда ишланган бронза ҳайкалчалар асалади. Дунё

бўйича бундай ҳайкалчаларни ясайдиган атиги 3 та марказ мавжуд. Улардан бири Непал-да, иккинчиси Ҳиндистонда ва учинчиси Бангладешда фаоли-ят юритиб келади. Мутахассис-ларнинг айтишича, Дхамрай усталари томонидан ясалган ҳайкалчалар ўз услуби ва май-да деталлари билан бошқалар-дан устун тураркан.

МИЛЛИЙ БАЙРАМЛАРИ

Бангладешда ҳар бир байрам ўз анъана ва тарихига эга. Масалан, Пахела Байшах (бенгал янги йили) энг қадимги байрамлардан бири бўлиб, 14 апрелдан 15 апрелга ўтар кечаси нишонланади. Байрам нақ бир ҳафта давом этади. Эрталабки

нонуштадан сўнг ҳамма ярмаркага боради. Кечқурун эса энг тансиқ миллий таомлар тайёрланиб, дастурхонга тортилади. Шу кун Дакка шаҳри марказида катта парад ва концертлар намойиш этилади.

Набанна — ҳосил байрами ҳам қадимдан бери нишонлаб келинади. Йилнинг ноябрь-декабрь ойларида нишонланадиган байрам ҳақиқий маънода деҳқонлар байрамидир. Бу кун деҳқонлар терилган ҳовуч-ҳовуч гуруч билан хонадонларига кириб келишади. Аёллар гуруч, ширин патали ва пальма сиропи аралашмасидан тайёрланган “пайеш” таомини тайёрлаб қўни-қўшниларни сийлашади.

БЕНГАЛ ОШХОНАСИ

Худди ҳиндлар каби бенгал ошхонасида ҳам хушхўр зира-ворлардан кўп фойдаланилади. Балиқ, гуруч, гўшт, парран-

да гўшти, сабзавот ва денгиз маҳсулотларидан тайёрланган бангладеш таомлари қадимий рецептлар асосида тайёрланади. Шунингдек, бенгал ошхонаси бир қатор ширинликлари билан ҳам дунёга машҳур. Рашо-голла, кало-ям, шандеш, мишти дой, шемай, чамчам... Санайверсак, буларнинг охири кўринмаслиги ҳам мумкин.

РИКША

Дакка шаҳрида рикшанинг 350 минг хили мавжуд. Умуман олганда, рикшалар шаҳарда мавжуд асосий транспорт туридир. Кўпчилик ундан такси сифатида ҳам фойдаланади. Албатта, у кўзланган манзилга тезда эл-тади. Рикшанинг биргина ноқулай томони бор. У ҳам бўлса атроф-муҳитга катта миқдорда заҳар чиқаради. Бунга сабаб рикша дизель ёқилгисидан ишлайди.

Зафар МУҲАММАД

Донолар сўзлари билан қилаётган ишлари бир-бирига тўғри келмай қолишидан қўриқиб, қуруқ гапларни ҳеч қачон гапирмайди.
Хитой мақоли

Ҳамма нарсани очик-ойдин, тўғри кўрадиган одамга ишоранинг ўзи кифоя. Гапни тўғри тушунмайдиган одамга эса бутун бошли нутқ ирод этиш ҳам камлик қилади.

Жон Рескин

РИВОЯТ

Ташналик синови

Александр Македонский Дорога қарши юриш бошлайди. Душман қўшинларини таъкиб қилиш узоқ вақт давом этиб, аскарлар отдан тушмай ўн бир кун йўл босишади. Чарчоқ, уйқусизлик ва энг ёмони ташналик барчаннинг тинка-мадорини қуритади. Иттифоқо хахири билан мешда сув олиб кетаётган бир кимсага дуч келишади. Лекин минглаб аскарларга бир меш сув нима ҳам бўларди. Ташналикдан силласи қуриган Александрга кўзи тушиши биланок, ҳалиги кимса дубулгани сувга тўлдириб жаҳонгирга узатади. Александр сув тўла дубулгани қўлига олиб атрофга қараса ташналик азоби қўйнаётган барча аскарларнинг кўзи ўзи ушлаб турган сув тўла идишда эканлигини кўради. У бир қултум ҳам ичмай сувни эгасига қайтариб беради. Сув берган одамга раҳмат айтиб шундай дейди: “Сувни ёлғиз ўзим ичганимда, жангчиларимнинг руҳи тушиб кетарди”. Буюқ фотиҳнинг ирода кучи ва бағрикенглиги жангчиларнинг руҳини кўтариб юборади ва улар ташналикни ва азоб-уқубатларни унутиб бошларини баланд кўтарганча қамчи босиб, жадал юришини давом эттиришади. Биз шундай подшоҳга эга эканмиз — йўлимизга ҳеч нарсасиз, ҳатто ўлим ҳам тўсиқ бўла олмайди, деб ҳайқаришади аскарлар.

БИЛАСИЗМИ?

Аънавий усулда ярим соатлик мультфильм яратиш учун 18 мингтадан ортқ расм чизиб керак.

Илк мультперсонаж — Гети лақабли динозавр 1910 йилда яратилган.

ТУРФА ОЛАМ

Қимматбаҳо буюмлар кўргазмаси

ХИТОЙДА ҚИММАТБАХО БУЮМЛАР БИРИНЧИ ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАСИ ИШ БОШЛАДИ.

Мақсуд кўргазмада ўз маҳсулотлари билан нафақат Хитой компаниялари, балки дунёга машҳур брендлар ҳам қатнашмоқда. Айни чоғда кўргазмага келган томошабинлар эътибори “Morgan Motor Company” британ автомобиллари, шунингдек, уч гилдиракли мотоцикллар туркуми, поезд ва самолётларнинг ўртача ўлчамдаги моделлари қаратилган. Одамларнинг қизиқишини тушуниш мумкин, албатта. Чунки Хитой бозорлари класс люкс халқаро бренди остида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга бўлиб бормоқда. Сабоби, бундай маҳсулотлар ўзининг сифати, услуби ва дизайни билан ажралиб туради.

Энг қадимги дур

БИРЛАШГАН АРАБ АМИРЛИКЛАРИДА 7,5 МИНГ ЙИЛЛИК ТАРИХГА ЭГА, НЕОЛИТ ДАВРИГА ОИД ДУР ТОПИЛДИ.

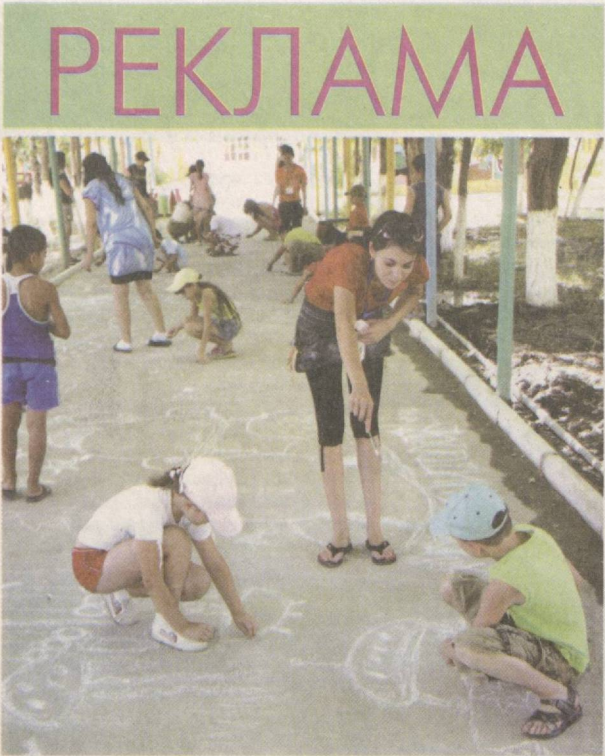
Умм ал Кувайин амирлиги ҳудудидан топилган буюмни биринчи бўлиб француз тадқиқотчилари аниқлашган. Мутахассислар углеводород таҳлилига асосан тош нафақат Арабистон ярим оролида, дунё бўйича ҳам ноёб эканини аниқлашган. Маълумки, шу кунгача Япониядан топилган дур энг қадимийси ҳисобланарди. Буниси эса ундан ўтиб тушди. Унинг ёши эраимизга қадар 5500 йил қилиб белгиланди.

Сув остида бар

GUINNESS КОМПАНИЯСИНING 250 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ АРАФАСИДА ДУНЁДАГИ ЭНГ АНТИҚА БАР ОЧИЛДИ.

Энг қизиги, бар сувостида бўлиб Болтик денгизи тубида, Стокгольм архипелагида жойлашган. Бундай антиқа барни таъмирлаш ва сошлаш ишларини Лондондаги фирмалардан бири бажарган. Дизайнерлар барни коинотга хос услубда безатишмоқчи. Муаммо шундаки, сувости барга йўл олишдан олдин мижозлар мохир ғаввослардан сабоқ олишлари даркор. Нега деганда у ерга сузиш костюмисиз қўйилмайди. Айтишларича, ҳозиргача ушбу антиқа барда 3 киши меҳмон бўлишга улгурган.

З.ЗОИРЖОНОВ тайёрлади

эмилди. Ҳозир НКМК Марказий кон бошқармаси тасарруфида 6 та оромгоҳ фаолият кўрсатмоқда. Энг муҳими, таътил кунлари уйда қолган болалар ҳам зерикиб қолмайди. Бунинг учун шахримиздаги 3-умумтаълим мактабида 2 мавсумда 120 нафар бола жалб қилинади. Бундан ташқари, ҳомийларни жалб қилган ҳолда Янги Зарафшон маҳалласи, Мурунгов ва Дауғизтов кўрғонларида истиқомат қилувчи 300 нафар ўқувчи учун ҳам 2 мавсумда мактаб олди оромгоҳлари ташкил этилади. Бунда бизнинг А.Саидов раҳбарлик қилаётган “KARMANA FENIKS” хусусий корхонаси ҳам олиш жойларини таъмирлаш, ободонлаштириш ва озиқ-овқат етказиб беришда яқиндан қўмак бermoқда.

Барча оромгоҳларга техник ходимлар тўлиқ жалб этилган. Зарур жиҳозлар етказиб берилди. Шаҳар ҳудудига олиқ ўқув юртида таълим оладиган талабалар, Навоий ДПИ, Бухоро ДУ талабаларидан педагогик жамоа шакллантирилиб, белгиланган режа асосида ўқитилди. 12 нафар тиббиёт ходими жалб этилган. Марказий дорихонада оромгоҳлар учун зарур бўладиган медикаментлар захираси яратилиб, махсус қўлланмалар билан таъминланди.

Болажонлар ёзги таътил кунларини қувноқ ва эсда қоларли тарзда ўтказишлари учун шахар “Қамолот”чилари ҳам қатор тадбирлар режасини ишлаб чиқишган. Жумладан, таътил кунлари жойларда спорт мусобақалари, маданий ва маърифий тадбирлар, турли кўрик-танлов, учрашувлар ўтказилади. Хуллас, болажонларимизни зериктириб қўймаймиз, деган умиддамиз.

Шаҳардан унча узоқ бўлмаган хушманзара ва сўлим “Золотинка” дам олиш масканида бўлганимизда ҳоким муовини гапларининг исботини кўрдик. Бу ерда 1-мавсум бошланган, болалар мириқиб хордик чиқаришмоқда экан. Оромгоҳни айланиб болажонлар учун барча шароитлар муҳайё қилинганига гувоҳ бўлдик.

Валерий ПЛЕШКОВ,

“Золотинка”

оромгоҳи директори:

— Ҳозирги кунда оромгоҳимизда 701 нафар бола дам олаётган. Мавсум давомида 2103 нафар ўқувчиларни қабул қилдимиз. Салкам чорак асрдан буён мазкур оромгоҳда ишлаб келатман. Болаларни жуда ҳам яхши кўрганим боис улар билан ишлаш менга доимо завқ бағишлайди. Муваффақиятидан қувон

Эркин ДОРИПОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Зарафшонлик болажонлар

ЁЗ МАВСУМИНИ КЎНГИЛДАГИДЕК ЎТКАЗИШМОҚДА

Юртимизда истиқлол фарзандларининг ҳеч кимдан кам бўлмай унинг-ўсаётганлиги, ҳар бир фарзанд саломатлиги ва таълим тарбиясига чуқур эътибор берилётганлиги замирида эртанги кунимиз эгаларига билдирилган юксак ишонч, ғамхўрлик ҳамда бе-миннат меҳр мужассам, десак хато бўлмайди. Президентимиз таъкидлаганларидек, фарзанд бор экан, одамзод ҳаммиса келажакни ўйлаб, эзгу орзу интилишлар билан яшайди.

Халқимиз — болажон халқ. Ҳаммиса фарзанди ва унинг қамолтини ўйлаб яшайди, бор меҳрини беради, юксак эътибор кўрсатади. Юртимизда навқирон авлод қамолотида бекиёс аҳамиятга эга бўлган кўплаб давлат ва нодавлат ташкилотларининг фаолият юритаётгани болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган ибратли чора-тадбирларни амалга оширишда қўл келмоқда. Ҳеч бир фарзанд эътибордан четда эмаслиги ҳақиқат.

Болажонларга бўлган самимий меҳрнинг яна бир ёрқин ифодасини мамлакатимизнинг энг гўзал шахарларидан бири бўлган Зарафшон шахрида ҳам кўрдик. Яқинда шахар ҳокимлиги ташаббуси билан “Мустаҳкам оила йили” ва 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кўни муносабати билан “Болаларга беринг, дунёни” мавзусида катта байрам дастури ташкиллаштирилди. Шаҳардаги “Қизилқум” ўйингоҳи болажонлар, уларнинг ота-оналари ва меҳмонлар билан гавжум бўлди. Болалар ижросида куй-қўшиқлар, ўйин-қўлгулар янгради. Айниқса, шахарда ташкил этилган “Садо” доирачилар ансамблининг чиқишлари кўпчиликда қизиқиш уйғотди. Байрам ташкилотчилари болаларга турли-туман совғалар улашди. Шу кун уларни байрам билан табриклаш учун пойтахтдан бир гуруҳ танли санъаткорлар ҳам етиб келдилар. Ўзбекистон халқ артисти Озодбек Назарбеков ижросидаги жонажон юртни, она Ватанини, ёшликни тараннум этувчи куй-қўшиқлар янгради. Зарафшонлик болалар “Болажон” қўшиғига мириқиб рақсга тушишди.

Асқар ҚУРБОНОВ,
Зарафшон шахар маданият ва спорт ишлари бўлими мудири:
— Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида инсон омили устуворлигини таъминлаш, халқимизни ижтимоий ҳимоялашга қаратилган кенг қўламли эзгу ишлар ёш авлоднинг буюқ аждодларимизга муносиб ворислар этиб қамолга етказиш, пухта бўлиб бериш, қизиқиш, лаёқати бўйича касб-хунарга йўналтиришдек улғувор мақсадларга хизмат қилмоқда. Бугунги тадбирдан ҳам

ана шундай мақсад кўзланган. Унга меҳрибонлик уйларининг тарбияланувчилари, ижтимоий қўмакка муҳтож оилалар фарзандларини ҳам таклиф этдик. Кўплаб хайрли ишлар амалга оширилди. Шаҳар ҳокимлиги ташаббуси ва ҳомийларимиз ёрдамида уйда таълим олувчи 3 нафар имконияти чекланган болаларга персонал компьютерлар топширилди. Маълумки, шахримиз ёшлари турли спорт мусобақаларида республика миқёсида ва вилоятимиз шарофтини ҳимоя қилишиб, турли совринли ўринларни эгаллаб келишмоқда. “Умид ниҳоллари” мусобақасида 5 нафар ўқувчимиз ёшлиқлар қаторидан ўрин олишди. 2 нафар халқаро танловларда совриндор бўлишди. Бугунги байрам тадбирида ана шу ёшлиқ ўқувчиларимиз қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди. Бунинг кўрган кўлаб ёшларимиз ҳавас қилгани, шубҳасиз.

Моҳинур КАХРАМОНОВА,
Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори:
— Умумтаълим мактаб ўқувчилари ўртасида аънавий ўтказиб келинаётган “Умид ниҳоллари” спорт мусобақаси гоятда қизиқарли, кескин курашларга бой тарзда ўтди. Чинакам чиниқш, ҳақиқий ирода ва маҳорат синови бўлган бу нуфузли беллашувларда мен қатори кўплаб тенгдошларим ҳам иштирок этишди. Шахмат мусобақасида иштирок этиб, фахрли биринчи ўринни олдим. Кўлаб дўстлар орттирдим. Гоятда кўркем, мустаҳкам ва жаҳон андозаларига мос тарзда қурилган спорт майдонларини кўриб ҳавасингиз келади. Бунинг учун Президентимиздан миннатдоримиз.

Марзия ЖЎРАЕВА,
“Умид ниҳоллари” спорт мусобақаси ғолиби:
— Шаҳримизда спортнинг нафис турларидан бири бўлган гимнастика билан шуғулланувчи қизлар сафи тобора қўлайиб бормоқда. Мен ҳам бир неча йилдан буён бадий гимнастика тўғрисида мунтазам қатнашиб келаман. Бу спорт тури қизларни эпчил ва чаққон бўлишга, фикрларини жамлашга ўргатади. Энг муҳими, саломатлигимиз доимо мустаҳкам бўлади. Устозимнинг кўрсатмалари ва тинимсиз меҳнатлари

туфайли турли мусобақаларда қатнашиб ғолиб бўлмоқдаман. Вилоятимизда ўтган “Умид ниҳоллари” спорт мусобақасида ҳам ғолибликни қўлга киритдим. Бунинг фақат менинг эмас, устозларимнинг ҳам муваффақияти, дейиш мумкин. Келажакда Осиё ва жаҳон мусобақаларида ҳам иштирок этиш ва ғолиб бўлиш учун астойдил ҳаракат қиламан.

ЗАРАФШОН — ТАЪТИЛ КУНЛАРИДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 10 март кунини эълон қилинган “Болаларнинг дам олишини ташкил этиш ва соғломлаштириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги қарорига мувофиқ ёзги мавсум давомида 260 минг нафардан зиёд мактаб ўқувчиси республика миқёсида мавжуд 878 та давонлар соғломлаштириш оромгоҳига жалб этилади. Айни кунда Республикаимизнинг барча ҳудудларида болаларнинг дам олишини ташкил этиш, оромгоҳларда уларни соғломлаштириш чора-тадбирларини янада кучайтириш, бу борадаги ишларни тизимли равишда йўлга қўйиш ва мувофиқлаштириб бориш юзасидан тегишли кўрсатмалар асосида иш олиб бoрилмоқда.

Зарафшон шахрида ҳам ҳар йили болаларнинг ёзги дам олиш кунлари мароқли ва мазмунли ташкил этилади. Бунинг учун шахардаги 4 та ва шахар ташқарисидagi 2 та соғломлаштириш оромгоҳи болалар ихтиёрида бўлади. Жорий йил Зарафшонлик болалардан бир мавсумда 1751 нафар, ёзги таътил давомида ҳамми 5563 нафар болалар соғломлаштириш оромгоҳида дам олишади. Шунингдек, мактаб олди кундузги оромгоҳлар ҳам ташкил этилган бўлиб, унда 420 нафар ўқувчи ёз кунларини мароқли ўтказишади.

Зарафшондаги барча оромгоҳларда болажонларнинг ёз мавсумини сермазмун ўтказишлари, ўз интеллектуал салоҳиятларини намоён этишлари учун етарли шароитлар яратилган.

Зулхумор ЖЎРАЕВА,
Зарафшон шахар ҳокими ўринбосари:

— Оромгоҳларимиз болаларни қабул қилишни бошлади. Барча дам олиш масканларида ёзги мавсумга пухта тайёргарлик кўрилди. Шаҳардаги болаларнинг дам олишини ташкил этиш ва соғломлаштириш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш, уларни амалга ошириш юзасидан тизимли назорат ва мониторингнинг таъминлаш бўйича мувофиқлаштирувчи гуруҳ ташкил этилди. Мавжуд камчилик ва муаммолар жойида ўрганилиб, ҳал

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Ахтам ТУРСУНОВ, Аҳрор АҲМЕДОВ, Ғолибшер ЗИЯЕВ, Сувон НАҲБИДДИНОВ, Муҳаммадхон ҚУРОНОВ, Ғафуржон МУҲАМЕДОВ, Улғубек МУҲАММАДИЕВ, Шоира УМАРОВА, Исмаи ХУДОЕВОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Эркин ЮСУПОВ, Баҳодир ШАРОФОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Бош муҳаррир: Жалолдин САФОВ

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темура кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди
ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371) Қабулхона 234-69-55, Парламент ва партия ҳаёти бўлими (факс): 234-01-47
Бош муҳаррир ўринбосари 234-87-74, Бухгалтерия 234-87-73, Компьютер хонаси 234-86-41.

Ҳажми 4 қисмга тақсим қилинган бўлиб, Қўғоз бичими А-2
“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди.
Корхона манзили: “Буюқ Турон” кўчаси, 41-уй